

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

2023.

Broj: 01-02-08-11-3-2865-7/23

Sarajevo, juli 2024.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	7
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	8
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	9
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	11
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI	14
6.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	16
6.1	Izrada i donošenje finansijskog plana i plana poslovanja	16
6.2	Izveštavanje.....	17
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	17
7.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	17
7.1.1	Prihodi i primici	17
7.1.1.1	Prihodi od poreza	17
7.1.1.2	Neporezni prihodi.....	18
7.1.1.3	Primljeni transferi i donacije	19
7.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	19
7.1.2.1	Rashodi i izdaci Stručne službe Zavoda	19
7.1.2.1.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih.....	19
7.1.2.1.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	21
7.1.2.2	Rashodi zdravstvene zaštite.....	21
7.1.2.2.1	Primarna i bolnička zdravstvena zaštita	22
7.1.2.2.2	Troškovi liječenja van Hercegbosanske županije u BiH	24
7.1.2.2.3	Troškovi za lijekove sa pozitivne Liste lijekova.....	24
7.1.2.2.4	Troškovi liječenja u inostranstvu	26
7.1.2.2.5	Troškovi za ortopedsku pomagala.....	26
7.1.2.2.6	Troškovi po osnovu rehabilitacije osiguranika u zdravstvenim ustanovama (toplicama).....	28
7.1.2.2.7	Izdaci po osnovu drugih samostalnih djelatnosti	28
7.1.2.2.8	Kontrola izvršenja ugovornih zdravstvenih usluga	29
7.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	29
7.1.3	Finansijski rezultat.....	32
7.2	BILANS STANJA.....	32
7.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	32
7.2.1.1	Novčana sredstva	33
7.2.1.2	Kratkoročna potraživanja.....	33
7.2.2	Stalna sredstva	34
7.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja.....	36
7.2.4	Popis imovine i obaveza	37
7.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	37
8.	JAVNE NABAVKE	38
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	40
V.	PRILOZI	41
1.	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	41
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	41

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: Zavod)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2023. godine, Račun prihoda i rashoda, Izveštaj o novčanim tokovima, Izveštaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanog/opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Zavoda na 31. 12. 2023. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1. Ne možemo potvrditi stalna sredstva iskazana u iznosu od 447.476 KM jer su u ranijem periodu u Glavnoj knjizi evidentirani građevinski objekti za koje nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje. To nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 7.2.2 Izvještaja);**
- 2. Kratkoročne obaveze su precijenjene na datum bilansa za 641.151 KM, s obzirom na to da su iskazane obaveze prema zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj iz ranijeg perioda, koje ne možemo potvrditi jer nije izvršeno njihovo usaglašavanje, što nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 7.2.3 Izvještaja).**

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Zavod ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu i posjedu za tri poslovna prostora, čija je nabavna vrijednost na 31. 12. 2023. godine u poslovnim knjigama iskazana u iznosu od 651.794 KM (tačka 7.2.2 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjem.

Ostala pitanja

Finansijske izvještaje Zavoda za godinu završenu 31. 12. 2022. revidirao je drugi revizor, koji je izrazio nemodificirano mišljenje o tim finansijskim izvještajima 15. 6. 2023. godine.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovio Zavod.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljam revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Zavoda;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije za 2023. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Zavoda za 2023. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Nije sačinjen plan i program redovnih kontrola za 2023. godinu, zbog čega nije vršeno praćenje i kontrola izvršenja rashoda zdravstvene zaštite ukupne vrijednosti 28.495.499 KM u skladu sa federalnim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, odnosno Jedinostvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove, te zaključenim ugovorima sa zdravstvenim ustanovama o regulisanju međusobnih odnosa u vezi s pružanjem usluga zdravstvene zaštite na području Hercegbosanske županije (tačka 7.1.2.2.8 Izvještaja);
2. Proveden je postupak nabavke i ugradnje klima-uređaja u iznosu od 27.495 KM, koji nije bio predviđen Planom nabavki za 2023. godinu, niti je donesena posebna odluka o pokretanju postupka, iako su sredstva za nabavku predviđena Finansijskim planom za 2023. godinu. To nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama (tačka 8. Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- U radni odnos na određeno vrijeme primljena su četiri zaposlenika, bez javnog oglašavanja, po osnovu Uredbe Vlade Hercegbosanske županije o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Hercegbosanskoj županiji (tačka 4. Izvještaja);
- Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod radnika koji su raspoređeni u područne urede Tomislavgrad, Drvar, Kupres, Glamoč i Bosansko Grahovo iskazan identičan početak i kraj radnog vremena, kao i pauza u toku rada, bez informacije o periodu njenog korištenja, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost (tačka 7.1.2.1.1 Izvještaja);

- Ugovaranje usluga zdravstvene zaštite za područje Hercegbosanske županije vršeno je na osnovu Odluke o osnovama, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora o pružanju zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, koju je donijela Vlada Hercegbosanske županije 27. 3. 2008. godine. Postupak ugovaranja utvrđen Odlukom nije usklađen s članom 52. federalnog Zakona o zdravstvenoj zaštiti kojim je, između ostalog, regulisano da će se dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga provoditi prema propisima o javnim nabavkama (tačka 7.1.2.2.1 Izvještaja).

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je odgovoran da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Zavoda, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 30. 7. 2024. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s. r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s. r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Prijem zaposlenika u radni odnos vršiti nakon provedene procedure obaveznog javnog oglašavanja, u skladu s odredbama Zakona o radu.	4.
2.*	Izvršiti popunjavanje sistematizovanog broja izvršilaca u Odjelu za internu reviziju kako bi se uspostavila funkcija interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.	4.
3.*	Sačinjavati i podnositi mjesečne izvještaje o neuplaćenim doprinosima za obavezno zdravstveno osiguranje osiguranika, u skladu s Instrukcijom o načinu kontrole uplate doprinosa Zavoda.	5.
4.	Donositi program rada u skladu sa kantonalnim Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Statutom Zavoda.	6.1
5.*	Prihode od participacija prikupljati u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Odlukom Skupštine Hercegbosanske županije o premiji – sudjelovanju osiguranih osoba u troškovima zdravstvene zaštite i zaključenim ugovorima, te vršiti kontrolu i nadzor nad prikupljenim participacijama u zdravstvenim ustanovama.	7.1.1.2
6.	Evidencije o radnom vremenu zaposlenika voditi u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.	7.1.2.1.1
7.*	Ugovore sa zdravstvenim ustanovama zaključivati blagovremeno, u skladu sa kantonalnim Zakonom o zdravstvenom osiguranju.	7.1.2.2.1
8.*	Inicirati izmjenу Odluke o osnovama, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora o pružanju zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, koju je donijela Vlada Hercegbosanske županije, u dijelu da se ugovaranje usluga zdravstvene zaštite za područje Hercegbosanske županije provodi putem postupaka javne nabavke, kako je propisano odredbama federalnog Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Jedinствene metodologije.	7.1.2.2.1
9.*	Internim aktom utvrditi način kontrole izdanih lijekova na recept, te osigurati kontinuiranu kontrolu nad troškovima lijekova sa Liste lijekova koji se propisuju i izdaju na teret Zavoda, s ciljem osiguranja racionalne potrošnje lijekova.	7.1.2.2.3
10.*	Internim aktom regulisati uslove i način za upućivanje osiguranika Zavoda na liječenje u inostranstvo.	7.1.2.2.4
11.	Provoditi kontrolu medicinske i finansijske dokumentacije, po osnovu koje se izdaju ortopedska i druga pomagala, kao i druge vidove kontrole kako je predviđeno zaključenim ugovorima sa dobavljačima ortopedskih i drugih pomagala.	7.1.2.2.5

12.*	Sačinjavati plan i program redovnih kontrola, te provoditi kontrolu i praćenje izvršenja ugovorenih obaveza u vezi pružanja zdravstvene zaštite, u skladu s federalnim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvenih ustanova, i zaključenim ugovorima.	7.1.2.2.8
13.	Poduzimati aktivnosti kako bi ugovorene zdravstvene ustanove dostavljale godišnje izvještaje o radu izabranih doktora medicine odnosno Liječničkog povjerenstva Zavodu, u skladu s Pravilnikom o postupku i kriterijima za utvrđivanje privremene spriječivosti za rad osiguranika, i otklonile utvrđene nepravilnosti.	7.1.2.3
14.	Sredstva Zavoda planirana finansijskim planom koristiti za namjene utvrđene u skladu sa kantonalnim Zakonom o zdravstvenom osiguranju.	7.1.2.3
15.*	Uspostaviti potpune pomoćne evidencije potraživanja i obaveza proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, koje će služiti kao osnov za knjigovodstveno evidentiranje i usaglašavanje sa Zavodom zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH.	7.2.1.2
16.*	Osigurati validnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora koji su knjigovodstveno evidentirani u poslovnim knjigama, kao i njihovoj vrijednosti, s ciljem realnog iskazivanja imovine u finansijskim izvještajima.	7.2.2
17.*	Preispitati osnovanost iskazanih obaveza prema zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj iz perioda 2002-2009. godine, te shodno konstatovanom poduzeti aktivnosti s ciljem njihovog realnog iskazivanja.	7.2.3
18.*	Planom javnih nabavki obuhvatiti sve nabavke koje se planiraju provesti u godini na koju se odnosi, a njegove izmjene i dopune objavljivati u zakonom propisanom roku na portalu javnih nabavki, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.	8.
19.	Provoditi istraživanje tržišta i sačinjavati pisanu zabilješku prije pokretanja postupaka javnih nabavki, a postupke provoditi u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u dijelu ispunjenja uslova za njihovo pokretanje i formiranja komisija za provođenje postupaka.	8.

* nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda (12)

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Odluka o izvršavanju Finansijskog plana Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije za 2023. godinu;
- Finansijski plan Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije za 2023. godinu i Izmjene i dopune Finansijskog plana Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije za 2023. godinu;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o zdravstvenom osiguranju;
- Zakon o zdravstvenom osiguranju Hercegbosanske županije;
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti;
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti Hercegbosanske županije;
- Zakon o lijekovima;
- Zakon o trezoru;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o radu;
- Zakon o radu Hercegbosanske županije;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Uredba o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Hercegbosanskoj županiji;
- Statut Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije, kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Zavod je osnovan 22. 6. 1999. godine Odlukom Vlade Hercegbosanske županije broj 01-198/99,² s ciljem ostvarivanja prava i osiguravanja sredstava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju, drugim zakonima i propisima donesenim na osnovu zakona. Do 1. 1. 2002. godine bio je u sklopu Međuzupanijskog zavoda, nakon čega počinje s radom kao Zavod za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije.

Ima svojstvo pravnog lica, u kojem se ostvaruju prava i obaveze iz obaveznog zdravstvenog osiguravanja na načelima uzajamnosti i solidarnosti u okviru Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: HBŽ), odnosno Federacije BiH u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju, drugim zakonima, podzakonskim propisima, propisima HBŽ i općim aktima Zavoda, kao i prava i obaveze iz proširenog i dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja u skladu s propisima Skupštine HBŽ.

U skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju,³ Zavod obavlja sljedeće poslove: provodi politiku razvoja i unapređenja zdravstvene zaštite koja se osigurava obaveznim zdravstvenim osiguranjem; planira i prikuplja novčana sredstva obaveznog osiguranja, te plaća usluge zdravstvenim ustanovama i privatnim zdravstvenim radnicima; obavlja poslove u vezi s ostvarivanjem prava osiguranih osoba, brine se o zakonitom i blagovremenom ostvarivanju tih prava, te pruža stručnu pomoć u ostvarivanju prava i zaštite interesa osiguranih osoba; obavlja poslove ugovaranja sa zdravstvenim ustanovama i privatnim zdravstvenim radnicima; određuje kriterije, način korištenja, te visinu novčanog iznosa za naknadu putnih troškova u vezi s korištenjem zdravstvene zaštite i naknadu za pogrebne troškove; određuje visinu naknade plaće i najviši iznos naknade plaće na teret Zavoda, te način valoriziranja osnovice za naknadu plaće za vrijeme bolovanja; učestvuje u izradi i provodi međunarodne ugovore o socijalnom osiguranju u dijelu koji se odnosi na obavezno zdravstveno osiguranje; vrši obračun dugovanja i potraživanja troškova zdravstvenog osiguranja i druge poslove u skladu s ovim ugovorima; obavlja poslove u vezi s ostvarivanjem zdravstvene zaštite u inostranstvu, i uređuje ostala pitanja vezana za ostvarivanje prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i načinu rada Zavoda od 27. 4. 2023. godine, na koji je Vlada HBŽ dala saglasnost,⁴ utvrđena je unutrašnja organizacija i način rada. Sistematizovano je 55 radnih mjesta, od čega je na 31. 12. 2023. godine bilo popunjeno 47 radnih mjesta.

Sjedište Zavoda je u Livnu, u Ulici Kneza Mutimira 24.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Zavoda za 2023. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja finansijskog plana. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od oktobra 2023. do jula 2024. godine.

² „Narodne novine Hercegbosanske županije“, br. 7/99

³ „Sl. novine FBiH“, br. 30/97, 7/02, 70/08, 48/11, 36/18 i 61/22

⁴ Odluka o davanju saglasnosti na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i načinu rada Zavoda od 24. 5. 2023. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Zavoda za 2021. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Zavod je postupio u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o preduzetim radnjama s ciljem prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju.

Revizijom je konstatovano da nisu preduzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke	
1.	Tekući transferi zdravstvenim ustanovama su planirani na poziciji tekućih transfera u finansijskom planu i knjigovodstveno su evidentirani u okviru pozicije tekući transferi u skladu sa kontnim planom utvrđenim Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
2.	Zavod je poduzeo aktivnosti na usaglašavanju knjigovodstvenog stanja potraživanja stvarnih troškova i paušalnih naknada sa evidencijama Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH.
2.	Uspostavljene su pomoćne evidencije potraživanja za regresne postupke, a potraživanja su knjigovodstveno evidentirana na propisanim bilansnim pozicijama.
4.	Kod obavljanja godišnjeg popisa utvrđena su stvarna stanja imovine i obaveza i izvršeno je usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbi o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
Djelimično realizovane preporuke	
1.	U Odjelu za internu reviziju popunjeno je radno mjesto šefa, ali nisu popunjena dva sistematizovana radna mjesta internih revizora, zbog čega nije uspostavljena funkcija interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.
2.	Poduzimane su aktivnosti na kontroli naplate doprinosa u skladu sa kantonalnim Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Instrukcijom o načinu kontrole uplate doprinosa Zavoda. Međutim, nisu, u skladu s Instrukcijom o načinu kontrole uplate doprinosa Zavoda, sačinjavani i podneseni mjesečni izvještaji o neuplaćenim doprinosima za obavezno zdravstveno osiguranje obveznika koji nemaju evidentiranu uplatu do kraja tekućeg mjeseca za prethodni mjesec.
3.	Na propisanim bilansnim pozicijama evidentirana su potraživanja proizašla iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH. Međutim, Zavod nije uspostavio potpune pomoćne evidencije ovih potraživanja.

Nerealizovane preporuke	
1.	Prihode od participacija prikupljati u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Odlukom Skupštine Hercegbosanske županije o premiji – sudjelovanju osiguranih osoba u troškovima zdravstvene zaštite i zaključenim ugovorima, te vršiti kontrolu i nadzor nad prikupljenim participacijama u zdravstvenim ustanovama, kako bi se osiguralo stvarno praćenje naplaćenih participacija.
2.	U saradnji sa Vladom Hercegbosanske županije osigurati da se ugovaranje usluga zdravstvene zaštite za područje Hercegbosanske županije provodi putem postupaka javne nabavke, kako je propisano odredbama federalnog Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Jedinstvene metodologije kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove.
3.	Ugovore sa zdravstvenim ustanovama zaključivati blagovremeno, u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju Hercegbosanske županije.
4.	Internim aktom utvrditi način kontrole izdanih lijekova na recept, te osigurati kontinuiranu kontrolu nad troškovima lijekova sa esencijalne liste koji se propisuju na teret Zavoda, s ciljem osiguranja racionalne potrošnje lijekova.
5.	Poduzeti aktivnosti na regulisanju uslova i načina za upućivanje osiguranika Zavoda na liječenje u inostranstvo, u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju, te osigurati kontinuiranu kontrolu poštovanja donesenih internih procedura za liječenje u inostranstvu.
6.	Donositi Opći plan kontrole ugovora o međusobnim odnosima u pružanju zdravstvene zaštite u domovima zdravlja, zavodima i bolnici, i provoditi kontrolu i praćenje izvršenja ugovorenih obaveza u vezi pružanja zdravstvene zaštite, u skladu sa zaključenim ugovorima i Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvenih ustanova.
7.	Osigurati validnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora koji su knjigovodstveno evidentirani u poslovnim knjigama, kao i njihovoj vrijednosti, s ciljem realnog iskazivanja imovine u finansijskim izvještajima.
8.	Poduzeti aktivnosti na usaglašavanju i usklađivanju obaveza prema dobavljačima, s ciljem njihovog realnog iskazivanja.
9.	Nabavku roba i usluga vršiti pokretanjem i provođenjem odgovarajućeg postupka javne nabavke, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.
Preporuka za koju nije izvršena ocjena postupanja	
1.	Nije vršena ocjena preporuke „Dodijeljena sredstva zdravstvenim ustanovama planirati i odobravati na osnovu adekvatne dokumentacije, utvrditi kriterije raspodijele, namjenu utroška i osigurati nadzor nad utroškom ovih sredstava“, jer u 2023. godini nije bilo dodjeljivanja ovih sredstava zdravstvenim ustanovama.

Nakon izvršene revizije za 2023. godinu dato je ukupno 19 preporuka, od čega je sedam novih i 12 preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu (devet nerealizovanih i tri djelimično realizovane).

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i usklađenost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se preduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2023. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2023. godinu.

U pismu menadžmentu dato je šest preporuka, od kojih su dvije implementirane do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, dvije su djelimično implementirane, a za dvije preporuke nisu preduzete aktivnosti. Implementacijom preporuka datih u pismu menadžmentu rukovodstvo je pokazalo spremnost za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i uspostavljanje sistema internih kontrola.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Zavod u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH⁵ i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁶ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.

Statutom Zavoda se uređuje: naziv, sjedište i djelatnost, predstavljanje i zastupanje, organizacija Zavoda, prava, obaveze i odgovornosti organa upravljanja i rukovođenja Zavodom, Stručna služba Zavoda, rješavanje o pravima iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, planiranje, finansiranje i finansijsko poslovanje i kontrola sprovođenja obaveznog zdravstvenog osiguranja, javnost rada, donošenje općih akata Zavoda, kao i druga pitanja od značaja za njegov rad.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i načinu rada Zavoda iz decembra 2009. godine (važio do aprila 2023. godine) i iz aprila 2023. godine, uređena je unutrašnja organizacija, način rada i sistematizacija radnih mjesta. Osnovne organizacijske jedinice Zavoda su: Ured direktora, Odjel za pravne, kadrovske i opće poslove, Odjel za ekonomsko-finansijske poslove, Odjel za zdravstveno osiguranje i zdravstvenu zaštitu, Područni uredi Zavoda kao poseban organizacijski oblik i sastavni dio u Zavodu (Livno, Tomislavgrad, Drvar, Kupres, Glamoč i Bosansko Grahovo), Odjel za internu reviziju i Odjel za informatičke tehnologije.

U skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru FBiH imenovan je koordinator za finansijsko upravljanje i kontrolu.

U toku 2023. godine, donesen je ažuriran Registar rizika i Strategija upravljanja rizicima Zavoda, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru i Smjernicama za upravljanje rizicima u javnom sektoru u FBiH.⁷

⁵„Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁶„Sl. novine FBiH“, br. 6/17 i 3/19

⁷„Sl. novine FBiH“, br. 42/22

U cilju uspostavljanja funkcionalnog sistema interne kontrole, Zavod je donio značajan broj internih akata: Pravilnik o radu, Pravilnik o računovodstvu i organizaciji računovodstvenog informacionog sistema, Računovodstvene politike, Pravilnik o blagajničkom poslovanju, Pravilnik o materijalnom poslovanju, Pravilnik o načinu korištenja i upotrebi mobilnih i fiksnih telefona u Zavodu, Pravilnik o vrsti vlastitih prihoda, načinu i rokovima raspodjele, Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o zaposlenicima i drugim osobama angažiranim na radu i druge akte. Zavod je u toku 2023. godine usvojio ažuriranu mapu procesa. U skladu sa Zaključkom Vlade FBiH,⁸ Zavod je unio mapu poslovnih procesa, kao i Registar rizika u aplikaciju PIFC (Modul za finansijsko upravljanje i kontrolu).

Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2023. godinu sačinjen je i unesen u PIFC aplikaciju, te dostavljen Ministarstvu finansija Hercegbosanske županije. U okviru ovog izvještaja utvrđene su mjere koje se planiraju poduzeti za dalji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama (donijeti provedbeni akt o ocjeni zaposlenih u Zavodu, izraditi plan obuke za zaposlene, započeti proces izrade godišnjih planova, izraditi pravilnik o kontroli namjenske potrošnje javnih sredstava u zdravstvenim ustanovama, osigurati načelo razdvajanja dužnosti u Odjelu za IT tehnologije, izraditi Centralizovanu evidenciju ugovora s informatičkim rješenjem).

Federalnim Zakonom o radu,⁹ kao i Zakonom o radu¹⁰ koji je Skupština HBŽ donijela 29. 7. 2022. godine (u daljnjem tekstu: kantonalni Zakon o radu), utvrđeno je da se prijem u radni odnos vrši nakon provedene procedure obaveznog javnog oglašavanja za prijem u radni odnos. Vlada HBŽ donijela je u aprilu 2023. godine Uredbu o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Hercegbosanskoj županiji (u daljnjem tekstu: Uredba).¹¹ Članom 5. ove Uredbe propisan je postupak prijema u radni odnos na neodređeno i određeno vrijeme u zavodima, agencijama, direkcijama i upravnim organizacijama pod drugim nazivom, pravnim osobama sa javnim ovlastima prenesenim kantonalnim propisima, kao i u javnim ustanovama i javnim preduzećima čiji je osnivač HBŽ, grad ili općina, te u privrednim društvima u kojima HBŽ, grad ili općina sudjeluje s više od 50% ukupnog kapitala, osim ako postupak prijema u radni odnos nije regulisan posebnim propisom. Uredbom je omogućen prijem u radni odnos bez procedure javnog oglašavanja u sljedećim slučajevima: a) otkaza sa ponudom izmijenjenog ugovora o radu za radno mjesto koje podrazumijeva iste uslove u pogledu stručne spreme i radnog iskustva, ukoliko radnik za to novo radno mjesto ispunjava uslove, osim izmjene u pogledu trajanja ugovora o radu; b) prijema u radni odnos na određeno vrijeme najduže do šest mjeseci, jednokratno u toku jedne kalendarske godine za konkretno radno mjesto; c) prijema u radni odnos na određeno vrijeme po programima zapošljavanja javnih službi za zapošljavanje, koji se provode u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i d) prijem u radni odnos na određeno vrijeme najdalje do 12 mjeseci ukupno za konkretno radno mjesto, za vrijeme proglašenog stanja prirodne ili druge nesreće ili epidemije zarazne bolesti u HBŽ i FBiH, proglašenog od nadležnih institucija. Pored toga, članom 4. stav 3. Uredbe, predviđeno je da u slučaju isteka ugovora o radu na određeno vrijeme nakon provođenja javnog oglasa, ako kod poslodavca još uvijek postoji potreba za zapošljavanje na isto radno mjesto, ugovor se može produžiti bez provođenja ponovnog javnog oglasa, s tim da ukupno trajanje ugovora koji je istekao i produženog ugovora ne može biti duže od dvanaest mjeseci. Zavod je u toku 2023. godine po osnovu člana 5. stav b) Uredbe, izvršio prijem četiri zaposlenika na određeno vrijeme najduže šest mjeseci. Nije prezentirano po kojim kriterijima je izvršen odabir zaposlenika sa kojima je zaključen ugovor o radu na određeno vrijeme u skladu s članom 5. Uredbe. **Skrećemo pažnju da, iako je Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Hercegbosanskoj županiji ostavljena mogućnost zapošljavanja bez provedene procedure obaveznog javnog oglašavanja, to nije u skladu sa Zakonom o radu kojim je regulisano da se prijem u radni odnos vrši nakon provedene procedure obaveznog javnog oglašavanja u cilju osiguranja transparentnosti.**

⁸ V. Broj 846/2023 od 21. 6. 2023. godine

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16 , 89/18, 23/20 - odluka Ustavnog suda, 4/22

¹⁰ „Narodne novine Hercegbosanske županije“, br. 10/22

¹¹ „Narodne novine Hercegbosanske županije“, br. 4/23

Shodno navedenom, konstatujemo da je sistem finansijskog upravljanja i kontrole uspostavljen u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH, osim u dijelu prijema zaposlenika u radni odnos.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sačinjena je i dostavljena Ministarstvu finansija Hercegbosanske županije u skladu s članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuka:

- **prijem zaposlenika u radni odnos vršiti nakon provedene procedure obaveznog javnog oglašavanja, u skladu sa odredbama Zakona o radu.**

Organi Zavoda

U skladu s odredbama Statuta, tijela Zavoda su Upravni odbor i direktor, koje imenuje Vlada HBŽ na prijedlog kantonalnog ministra zdravstva, na mandatni period od četiri godine.

Zavodom upravlja Upravni odbor, koji ima pet članova. Vlada HBŽ je 30. 6. 2021. godine imenovala novi Upravni odbor u sastavu: Ivan Madunić (predsjednik) i Ante Bokanović, Nijaz Golub, Adi Duran i Saša Karanović (članovi). Upravni odbor je tokom 2023. godine održao deset sjednica (osam redovnih i dvije telefonske sjednice), na kojima je razmatrao i odlučivao o pitanjima utvrđenim Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Statutom.

Zavodom rukovodi direktor, koji organizuje rad i poslovanje Zavoda, kao i provođenje dogovora, sporazuma i ugovora koje Zavod zaključi ili im pristupi, predlaže poslovnu politiku i mjere za njeno provođenje, zastupa i predstavlja Zavod, te obavlja i druge poslove utvrđene zakonom, podzakonskim propisima, Statutom i drugim općim aktima. Direktor za svoj rad i rad Zavoda odgovara Upravnom odboru i Vladi HBŽ. Vlada HBŽ je 26. 8. 2021. godine imenovala Matu Radoša za direktora Zavoda na period od četiri godine.

Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u Federaciji BiH¹² Zavod je uspostavio Odjel za internu reviziju. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i načinu rada Zavoda sistematizovana su tri radna mjesta: šef Odjela za internu reviziju i dva interna revizora, a na 31. 12. 2023. godine popunjeno je radno mjesto šefa Odjela za internu reviziju. Naime, u periodu od 1. 1. do 12. 7. 2023. godine bilo je popunjeno radno mjesto šefa Odjela za internu reviziju i radno mjesto internog revizora (jedan izvršilac), dok je od 13. 7. 2023. godine popunjeno samo radno mjesto šefa Odjela za internu reviziju. Naglašavamo da su Zakonom o internoj reviziji u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH,¹³ utvrđene odgovornosti i obaveze rukovodioca Jedinice i internog revizora.

U toku 2023. godine sačinjena je Povelja interne revizije Zavoda, koja je dostavljena 28. 8. 2023. godine Federalnom ministarstvu finansija – Centralnoj harmonizacijskoj jedinici, a sačinjen je i Pravilnik o internoj reviziji od 28. 8. 2023. godine. Međutim, nije sačinjen strateški (trogodišnji) plan interne revizije, niti je sačinjen godišnji plan revizije za 2023. godinu, što nije u skladu s članom 14. Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u Federaciji BiH i Metodologijom rada interne revizije u javnom sektoru u FBiH. Postupajući po preporuci koju je Ured za reviziju dao u Pismu menadžmentu, donesen je Strateški plan Odjela za internu reviziju za period 2024-2026. godine, kao i Godišnji plan za 2024. godinu. Odjel za internu reviziju je proveo jednu reviziju u decembru 2023. godine: Revizija procesa donošenja finansijskog plana.

¹² „Sl. novine FBiH”, br. 47/08, 101/16

¹³ „Sl. novine FBiH”, br. 49/20

Godišnji izvještaj interne revizije sačinjen je i dostavljen Centralnoj harmonizacijskoj jedinici pri Federalnom ministarstvu finansija u zakonskom roku. Također, obavljene pojedinačne angažman interne revizije (jedna obavljena revizija), kao i Godišnji izvještaj interne revizije uneseni su u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH¹⁴ u aplikaciju PIFC (Modul interne revizije).

U toku 2023. godini obavljena je samo jedna revizija. U Zavodu nije uspostavljena funkcionalna jedinica interne revizije s obzirom na to da je sa 31. 12. 2023. godine popunjeno samo radno mjesto rukovodioca, što nije dovoljno kako bi bila u potpunosti operativna i dala doprinos efikasnijem radu Zavoda u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u Federaciji BiH.

Preporuka:

- **izvršiti popunjavanje sistematizovanog broja izvršilaca u Odjelu za internu reviziju kako bi se uspostavila funkcija interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.**

Prevenција korupcije

Vlada HBŽ donijela je u martu 2023. godine Strategiju za borbu protiv korupcije Hercegbosanske županije 2022-2024 i Akcioni plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije Hercegbosanske županije 2022-2024 (u daljnjem tekstu: Akcioni plan). Ovim Akcionim planom utvrđena je obaveza svih institucija u HBŽ da izrade plan integriteta (druga godina po usvajanju Strategije i Akcionog plana); da unaprijede proaktivnu transparentnost u radu; da kontinuirano vrše obuke zaposlenih u vezi s pitanjima suzbijanja korupcije u provedbi javnih nabavki, i druge. Za ustanove iz oblasti zdravstva Akcionim planom su predviđene sljedeće obaveze: kontinuirano vršiti obuku svih zaposlenika u vezi s pitanjem borbe protiv korupcije; na osnovu praćenja provedbe plana integriteta predlagati Timu za sprečavanje korupcije moguća unapređenja plana i druge.

Direktor Zavoda je donio 30. 5. 2023. Odluku o usvajanju Akcijskog plana Zavoda za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije Hercegbosanske županije 2022-2024, a 30. 9. 2023. Odluku o usvajanju Plana integriteta Zavoda za 2023-2024. godinu.

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI

U skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: kantonalni Zakon o zdravstvenom osiguranju),¹⁵ Zavod, između ostalog, planira i prikuplja novčana sredstva obaveznog osiguranja, obavlja poslove u vezi s ostvarivanjem prava osiguranih osoba, pruža stručnu pomoć u zakonitom i pravodobnom ostvarivanju tih prava i prati redovnu naplatu doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje svih obveznika plaćanja doprinosa. U vezi s tim i u skladu s članom 18. federalnog Zakona o zdravstvenom osiguranju uspostavljen je informacijski sistem Zavoda za praćenje ostvarivanja i korištenja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, kao i praćenje uplata doprinosa. Svakodnevno se ažuriraju podaci o plaćenim doprinosima na osnovu uplata na depozitni račun Zavoda, preuzimanjem podataka iz Baze podataka Porezne uprave FBiH za prijave i objave osiguranika, te podataka o izmirenim doprinosima za osobe – osiguranike. Preuzeti podaci na osnovu uplata na račun Zavoda raspoređuju se po obveznicima doprinosa, odnosno poslodavcima koji izmiruju doprinose, ali ne sadrže podatke o plaćenim doprinosima po osiguranim osobama, dok je Baza podataka koju je uspostavila Porezna uprava FBiH jedinstvena evidencija o svim obveznicima uplate doprinosa i osiguranim osobama, kao i podacima neophodnim za kontrolu i naplatu uplate doprinosa. Zavod ima pristup Bazi podataka Porezne uprave FBiH i preuzima ih, ali ti podaci nisu u potpunosti ažurni jer Porezna uprava FBiH kasni sa prijenosom/unosom podataka o uplaćenim doprinosima.

¹⁴ V. broj 800/2023 od 14. 6. 2023. godine

¹⁵ „Narodne novine Hercegbosanske županije“, br. 12/05

U Zavodu raspoložu podacima o svim obveznicima doprinosa i imaju mogućnost provjere svih uplata obveznika doprinosa – da li redovno izmiruju doprinose, te mogu utvrditi koji obveznici doprinosa nisu izmirili doprinose. U nadležnosti Porezne uprave FBiH je kontrola obračuna i uplate doprinosa obveznika u skladu sa Zakonom o jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa od 2011. godine.

Direktor Zavoda je 29. 12. 2021. godine donio interni akt Zavoda (Instrukcija o načinu kontrole uplate doprinosa) kojim je regulisan način kontrole uplate doprinosa u skladu s članom 77. kantonalnog Zakona o zdravstvenom osiguranju. Prema ovoj Instrukciji, Odsjek kontrole i naplate doprinosa Zavoda na osnovu pripremljenih izvještaja o neuplaćenim doprinosima za obavezno zdravstveno osiguranje zaposlenika koji nemaju evidentiranu uplatu do kraja tekućeg mjeseca za prethodni mjesec, dužan je o istome obavijestiti direktora Zavoda i Poreznu upravu FBiH i tražiti naplatu ovih doprinosa. Također, prema navedenoj Instrukciji regulisana je kontrola naplate doprinosa za zdravstvenu zaštitu penzionera, prihoda od drugih samostalnih djelatnosti, doprinosa za poljoprivrednike i članove porodice, doprinosa za zdravstvenu zaštitu nezaposlenih, doprinosa za zdravstveno osiguranje štitićenika Centra za socijalni rad, doprinosa za dobrovoljno osiguranje i druge doprinose.

Novim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i načinu rada Zavoda od 24. 5. 2023. godine ukinut je Odsjek kontrole i naplate doprinosa i u okviru Odsjeka za računovodstvo i trezor sistematizovano je jedno radno mjesto stručni saradnik za kontrolu i upravljanje prihodima u okviru trezora koje je i popunjeno. Naime, u opisu poslova navedenog radnog mjesta je da: prati i kontrolniše redovnu uplatu doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje svih obveznika uplate doprinosa i drugih prihoda; poduzima mjere za naplatu doprinosa sa zakonskim propisima; utvrđuje dugovanja obveznika i u saradnji sa Poreznom upravom poduzima odgovarajuće mjere za naplatu i sačinjava izvještaje, analize i informacije u vezi uplate i naplate doprinosa osiguranika.

U vezi Instrukcije o načinu kontrole uplate doprinosa Zavoda, tokom 2022. godine Zavod je usklađivao evidencije o uplati doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje sa Poreznom upravom FBiH zaključno sa 30. 6. 2022. godine. Zavod tokom 2023. godine nije sačinjavao Izvještaje o neuplaćenim doprinosima za obavezno zdravstveno osiguranje osiguranika koji nemaju evidentiranu uplatu do kraja tekućeg mjeseca za prethodni mjesec koje je trebao dostavljaju direktoru Zavoda i nadležnoj Poreznoj upravi FBiH radi naplate, kako je definisano navedenom Instrukcijom. Zavod nam je samo prezentirao Izvještaj o uplati doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje za 103 dužnika koji je poslat 3. 1. 2024. godine Poreznoj upravi FBiH na usklađivanje podataka sa 31. 10. 2023. godine. Uvidom u prezentirani izvještaj dostavljen Poreznoj upravi FBiH, vidljivo je da je Zavod kontrolisao uplate doprinosa obaveznog zdravstvenog osiguranja. Porezna uprava FBiH nije do obavljanja konačne revizije dostavila odgovor na dostavljeni dopis Zavoda za usklađivanje podataka sa 31. 10. 2023. godine.

Iako je Zavod tokom revidirane godine kontrolisao naplatu doprinosa, nisu sačinjavani mjesečni izvještaji o neuplaćenim doprinosima za obavezno zdravstveno osiguranje osiguranika koji se dostavljaju direktoru Zavoda i nadležnoj Poreznoj upravi radi naplate, kako je definisano Instrukcijom o načinu uplate doprinosa Zavoda.

Preporuka:

- **sačinjavati i podnositi mjesečne izvještaje o neuplaćenim doprinosima za obavezno zdravstveno osiguranje osiguranika, u skladu s Instrukcijom o načinu kontrole uplate doprinosa Zavoda.**

6. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

6.1 Izrada i donošenje finansijskog plana i plana poslovanja

Upravni odbor je 8. 12. 2022. godine usvojio Finansijski plan Zavoda za 2023. godinu i Odluku o izvršenju Finansijskog plana za 2023. godinu u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, kantonalnim Zakonom o zdravstvenom osiguranju i odredbama Statuta Zavoda. Skupština Kantona je 30. 12. 2022. godine dala saglasnost na Finansijski plan Zavoda za 2023, sa Odlukom o načinu izvršenja Finansijskog plana za 2023. godinu.

Finansijskim planom za 2023. godinu su planirani uravnoteženi prihodi i primici, rashodi i izdaci u ukupnom iznosu od 37.742.700 KM. Osnov za donošenje Finansijskog plana za 2023. godinu bio je plan i izvršenje prihoda i rashoda 30. 9. 2022. godine.

Zavod je za 2023. godinu planirao sredstva za obaveznu rezervu u iznosu od 2.045.351 KM, odnosno 6,1% ukupnih rashoda ostvarenih u prethodnoj godini. Naime, članom 89. kantonalnog Zakona o zdravstvenom osiguranju propisano je da je obavezna rezerva u iznosu od 5% ukupnih rashoda ostvarenih u protekloj godini, a nadzor nad utroškom sredstava obavlja Upravno vijeće. Također, članom 90. kantonalnog Zakona o zdravstvenom osiguranju definisano da sredstva rezerve služe za osiguranje tekuće likvidnosti i pokriće gubitka, a mogu se koristiti i za komercijalne pozajmice.

Pored sredstava zakonske rezervne, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Finansijskim planom za 2023. godinu planirana je tekuća rezerva u iznosu od 700.000 KM.

Izmjene i dopune Finansijskog plana za 2023. godinu usvojio je Upravni odbor 15. 6. 2023. godine sa Odlukom o izvršenju Finansijskog plana za 2023. godinu, na šta je Skupština HBŽ dala saglasnost 20. 6. 2023. godine. Izmjenama i dopunama Finansijskog plana planirani su uravnoteženi prihodi i primici, rashodi i izdaci u ukupnom iznosu od 40.047.550 KM, odnosno planirani su više za 2.304.850 KM u odnosu na izvorni Finansijski plan. Izmjenama i dopunama Finansijskog plana za 2023. godinu, planirani prihodi po osnovu doprinosa za socijalno osiguranje iznose 37.592.550 KM i čine 94% ukupno planiranih prihoda Zavoda. Najznačajniji planirani rashodi i izdaci odnose se na usluge neposredne zdravstvene zaštite u iznosu od 26.001.750 KM (65%) i usluge tercijarne zdravstvene zaštite u iznosu od 6.600.000 KM (16%).

Finansijskim planom Zavoda za 2023. godinu planirano je 700.000 KM sredstava tekuće rezerve. Do donošenja izmjena i dopuna Finansijskog plana, donesene su četiri Odluke Upravnog odbora o interventnom korištenju sredstava tekuće rezerve u ukupnom iznosu od 106.000 KM. Preostali iznos neutrošenih sredstava tekuće rezerve u iznosu od 594.000 KM, Izmjenama i dopunama Finansijskog plana uvećan je za 6.000 KM, odnosno tekuća rezerva je planirana u iznosu od 600.000 KM. Sredstva tekuće rezerve su realizovana u cijelosti, na osnovu 14 odluka Upravnog odbora o interventnom korištenju sredstava tekuće rezerve.

Zavod je sačinio Dokument okvirnog budžeta za period 2023-2025. godina koji je usvojio Upravni odbor 30. 6. 2022. godine, a Vlada HBŽ dala saglasnost 28. 7. 2023. godine.

Nije sačinjen program rada Zavoda za 2023. godinu koji je trebao usvojiti Upravni odbor u skladu s članom 87. kantonalnog Zakona o zdravstvenom osiguranju i članom 14. Statuta Zavoda.

Zavod nije sačinio program rada za 2023. godinu u skladu sa kantonalnim Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Statutom Zavoda.

Preporuka:

- ***donositi program rada u skladu s kantonalnim Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Statutom Zavoda.***

6.2 Izvještavanje

Sačinjen je Izvještaj o radu Zavoda za 2023. godinu, koji je Upravni odbor usvojio 24. 4. 2024. godine. Izvještaj je dostavljen Ministarstvu rada, zdravstva i socijalne skrbi i prognanih Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: resorno Ministarstvo) 8. 5. 2024. na daljnje postupanje.

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Zavod je sačinio Godišnji finansijski izvještaj za 2023. i dostavio nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku.

U skladu sa članom 14. Statuta, Upravni odbor je 27. 2. 2024. donio Odluku o usvajanju Godišnjeg obračuna poslovanja Zavoda za 2023. godinu (Godišnjih finansijskih izvještaja).

U Analizi iskaza (tekstualni dio), sačinjenoj uz godišnje računovodstvene izvještaje, obrazloženo je izvršenje finansijskog plana u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Zavod je dostavljao periodične i godišnji izvještaj za 2023. godinu resornom Ministarstvu, Ministarstvu finansija HBŽ i Federalnom ministarstvu finansija u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

7.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

7.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazani su prihodi u iznosu od 41.904.571 KM. Strukturu prihoda čine: prihodi od doprinosa (39.314.407 KM), primljeni transferi (1.725.000 KM) i neporezni prihodi (865.164 KM).

7.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje ostvaruju se u skladu sa Zakonom o doprinosima,¹⁶ Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa¹⁷ i Odlukom o osnovicama i stopama, kao i načinu obračuna i uplate doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje.¹⁸

Prihodi od doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje knjigovodstveno su razvrstani prema vrsti doprinosa i sastoje se od: doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje zaposlenika (35.683.505 KM); prihodi po osnovu ino osiguranja (1.783.359 KM); doprinosa za zdravstvenu zaštitu penzionera (680.343 KM); doprinosa za zdravstveno osiguranje za osigurane osobe prijavljene kod Zavoda za zapošljavanje (539.354 KM); doprinosa od drugih samostalnih djelatnosti (239.151 KM); doprinosa po osnovu dobrovoljnog osiguranja (192.126 KM); doprinosa za zdravstveno osiguranje štitićenika centra za socijalni rad (167.229 KM) i doprinosa za zdravstveno osiguranje za poljoprivrednike i članove porodice (29.340 KM). Zavod ne stvara potraživanja po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje, već uplaćene doprinose direktno po uplati evidentira na приход. Praćenje uplate doprinosa vrši se kroz informacijski sistem u kojem se svakodnevno ažuriraju podaci o plaćenim doprinosima.

Prema prezentiranim podacima, u HBŽ-u je 31. 12. 2023. godine po osnovu zdravstvenog osiguranja bilo 42.500 osiguranika.

¹⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19 i 4/21

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 64/08, 81/08, 98/15, 6/17, 38/17, 39/18 i 12/21

¹⁸ „Narodne novine Hercegbosanske županije“ br. 7/10

U okviru prihoda od doprinosa, značajan dio se odnosi na prihode po osnovu ino osiguranja u iznosu od 1.783.359 KM (ostvarenih od paušalnih naknada u iznosu od 1.779.943 KM i stvarnih troškova liječenja inostranih osiguranika u iznosu od 3.416 KM), nastalih na osnovu potpisanih sporazuma i ugovora o socijalnom osiguranju sa drugim državama. Prihodi po osnovu ino osiguranja priznavani su u trenutku naplate, a prethodno nije vršeno knjigovodstveno evidentiranje potraživanja nastalih po osnovu paušalnih naknada i stvarnih troškova liječenja u korist razgraničenih prihoda. Postupajući po preporukama iz Pisma menadžmentu nakon obavljene prethodne revizije za 2023. godinu, Zavod je evidentirao potraživanja po ovom osnovu sa 31. 12. 2023, što je detaljnije obrazloženo u tački 7.2.1.2 Izvještaja.

7.1.1.2 Neporezni prihodi

Ukupni neporezni prihodi ostvareni su u iznosu od 865.164 KM. Strukturu ovih prihoda najvećim dijelom čine: premije osiguranja (729.240 KM), ostali prihodi (96.568 KM) i prihodi od participacija (34.027 KM).

Prihodi premije osiguranja (729.240 KM) ostvareni su na osnovu Odluke Skupštine HBŽ o premiji – učešća osiguranih osoba u troškovima zdravstvene zaštite.¹⁹ Osigurane osobe koje uplate premiju oslobođene su učestvovanja u svim troškovima primarne, konzultativno-specijalističke i bolničke zdravstvene zaštite. Visinu premije na godišnjem nivou utvrđuje Upravni odbor (31. 10. 2022. godine) i za 2023. godinu visina premije je utvrđena u iznosu od 30 KM po osiguranoj osobi. Osigurane osobe su premiju osiguranja plaćale u područnim uredima Zavoda i dobivale su „markicu“ koja služi kao dokaz u zdravstvenim ustanovama prilikom ostvarenja zdravstvene zaštite.

Ostali prihodi iskazani u iznosu od 96.568 KM najvećim dijelom se odnose na: prekoračenje od planirane potrošnje lijekova Doma zdravlja Tomislavgrad (45.412 KM) i naplatu potraživanja od osiguravajuće kuće za naknadu štete (31.063 KM).

Prihodi od participacija iskazani su u iznosu od 34.027 KM (na zdravstvene ustanove 29.453 KM (Dom zdravlja Tomislavgrad 28.898 KM, Dom zdravlja Livno 515 KM i Dom zdravlja Glamoč 40 KM) i na participaciju od apoteka 4.574 KM). Prikupljanje prihoda utvrđeno je Odlukom Skupštine HBŽ o premiji – učestvovanju osiguranih osoba u troškovima zdravstvene zaštite na teritoriji HBŽ. Odlukom je utvrđen iznos participacije u troškovima zdravstvene zaštite po pojedinim uslugama za osigurane osobe koje nisu uplatile premiju osiguranja. Participaciju od osiguranih osoba naplaćuju zdravstvene ustanove, koje trebaju dostavljati izvještaje do 15-tog u mjesecu za prethodni mjesec, uplatiti sredstva na račun Zavoda i dostaviti dokaz o izvršenoj uplati. Navedeno je utvrđeno članom 10. ugovora sa zdravstvenim ustanovama i članovima 71. i 80. kantonalnog Zakona o zdravstvenom osiguranju.

Zdravstvene ustanove nisu tokom 2023. godine redovno mjesečno izvještavale i uplaćivale sredstva Zavodu, zbog čega Zavod nije imao informaciju od kojih osiguranika su naplaćene participacije i za koje pružene usluge. Pored toga, Zavod nije poduzimao nikakve aktivnosti prema zdravstvenim ustanovama kako bi osigurao potpunu evidenciju o naplaćenim participacijama u zdravstvenim ustanovama, što bi omogućilo adekvatnu kontrolu nad prikupljenim prihodima od participacija. Nepostojanje kontrole kod prikupljanja ovih prihoda može imati za posljedicu da sve naplaćene participacije u zdravstvenim ustanovama nisu uplaćene na račun Zavoda.²⁰

Zavod nije uspostavio kontrolu nad prikupljanjem prihoda od participacija shodno zaključenim ugovorima sa zdravstvenim ustanovama i kantonalnom Zakonu o zdravstvenom osiguranju.

Preporuka:

- **prihode od participacija prikupljati u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Odlukom Skupštine Hercegbosanske županije o premiji – sudjelovanju osiguranih osoba u troškovima zdravstvene zaštite i zaključenim ugovorima, te vršiti kontrolu i nadzor nad prikupljenim participacijama u zdravstvenim ustanovama.**

¹⁹ „Narodne novine Hercegbosanske županije“ br. 4/07, 1/13, 1/15

²⁰ Direktor Zavoda je 23. 4. 2024. godine donio Pravilnik o načinu naplate participacije u zdravstvenim ustanovama na području HBŽ kojim se propisuje način naplate participacije u ugovornim zdravstvenim ustanovama na području Kantona.

7.1.1.3 Primljeni transferi i donacije

Primljeni transferi i donacije iskazani u iznosu od 1.725.000 KM odnose se na pet rješenja resornog Ministarstva o dodjeli sredstava s pozicije „Transfer za Zavod za zdravstveno osiguranje HBŽ“, koja se donesena tokom 2023. godine. Prema pisanog izvaji resornog Ministarstva, sredstva su dodijeljena u svrhu povećanja ugovorenih sredstava prema zaključenim Ugovorima o pružanju zdravstvene zaštite sa Kantonalnom bolnicom i domovima zdravlja na području Kantona, uslijed velike inflacije, gdje su troškovi neophodni za osiguranje zdravstvene zaštite u okviru standarda obaveznog zdravstvenog osiguranja značajno porasli u odnosu na prošlu godinu. Zavod je navedena sredstva utrošio povećanjem iznosa ugovorenih sredstava prema zaključenim Ugovorima o pružanju zdravstvene zaštite sa Kantonalnom bolnicom i domovima zdravlja na području Kantona, kroz Odluke o vrijednosti boda za realizaciju Programa zdravstvene zaštite (vrijednost boda utvrđena 2. 12. 2022. godine iznosila je 1,03 KM, važila je do 11. 5. 2023. godine kada je utvrđena nova vrijednost boda 1,08 KM, koja je važila do 4. 12. 2023. godine kada je utvrđena nova vrijednost boda 1,14 KM). Za sve navedene vrijednosti boda za realizaciju Programa zdravstvene zaštite dobivene su saglasnosti resornog Ministarstva. Naglašavamo da u navedenim rješenjima resornog Ministarstva nije definisana obaveza Zavoda da izvještava o utrošku dodijeljenih sredstava u svrhu povećanja ugovorenih sredstava prema zaključenim Ugovorima o pružanju zdravstvene zaštite sa Kantonalnom bolnicom i domovima zdravlja na području Kantona.

7.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 39.204.473 KM, a njihovu čine: rashodi zdravstvene zaštite (35.279.848), rashodi Stručne službe Zavoda (2.167.781 KM), tekući transferi i drugi tekući rashodi (1.694.129 KM) i izdaci za nabavku stalnih sredstava (62.715 KM).

7.1.2.1 Rashodi i izdaci Stručne službe Zavoda

Rashodi i izdaci Stručne službe Zavoda iskazani su u iznosu od 2.167.781 KM, što predstavlja 5,52% od ukupno ostvarenih rashoda i izdataka Zavoda.

Strukturu rashoda i izdataka Stručne službe Zavoda čine: plaće i naknade troškova zaposlenih (1.774.258 KM), izdaci za materijal sitan inventar i usluge (227.667 KM) i doprinosi poslodavca i ostali doprinosi (165.856 KM).

7.1.2.1.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Bruto plaće, naknade troškova zaposlenih i doprinosi iskazani su u iznosu od 1.940.114 KM, a imaju sljedeću strukturu: bruto plaće i naknade plaća 1.572.651 KM, naknade troškova zaposlenih 201.607 KM i doprinosi poslodavca i ostali doprinosi 165.856 KM.

Obračun i isplata plaća i naknada regulisani su federalnim Zakonom o radu, kantonalnim Zakonom o radu i Pravilnikom o radu Zavoda. Pravilnikom o radu i njegovim izmjenama i dopunama²¹ je utvrđeno da je osnovna plaća najniži iznos koji se zaposleniku mora isplatiti za posao pripadajuće grupe složenosti za puno radno vrijeme, normalne uslove i rezultate rada, a utvrđuje se množenjem koeficijenta složenosti poslova sa osnovicom za obračun plaće zaposlenicima Zavoda, koja iznosi 65% prosječne neto plaće ostvarene u Federaciji BiH prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku. Usklađivanje vrijednosti osnovice s prosječnom neto plaćom u Federaciji BiH vrši se po objavljivanju izvještaja federalnog zavoda za statistiku, a korekcija isplata tromjesečno. Radna mjesta se razvrstavaju po složenosti poslova, a grupisanje po stepenima složenosti sa pripadajućim koeficijentima utvrđuje se odlukom direktora Zavoda, koja je dio Pravilnika o radu.

²¹ Pravilnik o radu Zavoda od 7. 5. 2021. godine i izmjene i dopune Pravilnika o radu od 7. 4. 2022, 19. 7. 2022, 15. 6. 2023. i 20. 7. 2023. godine

Osnovna plaća zaposlenika može se odrediti na osnovu ostvarenih rezultata rada u obračunskom periodu, i to povećati ili smanjiti do 20% zavisno od obima izvršenih poslova, kvaliteta rada i rokova izvršenja. Plaća se uvećava za 0,6% za svaku godinu staža, s tim da ukupno povećanje ne može biti veće od 20%. Direktor je za svaki kvartal donosio odluku o vrijednosti koeficijenta za obračun plaće u bruto iznosu, na osnovu podataka o prosječnoj neto plaći Federalnog zavoda za statistiku

Plaća direktora utvrđena je Odlukom Upravnog odbora o koeficijentu za obračun plaće direktora koja datira iz 2010. godine, kojom je regulisano da se koeficijent složenosti poslova 5 množi sa osnovicom za obračun plaće zaposlenicima Zavoda.

Revidirani su obračuni i isplate plaća i ostalih naknada za januar, septembar i decembar 2023. godine. Najviša neto plaća isplaćena (uključujući minuli rad) u 2023. godini iznosila je 3.994 KM, najniža 720 KM, a prosječna neto plaća iznosila je 1.882 KM.

Obračun plaća izvršen je u skladu sa federalnim Zakonom o radu i Pravilnikom o radu Zavoda.

Federalnim Zakonom o radu propisano je da puno radno vrijeme traje 40 sati sedmično, ako zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu nije određeno u kraćem trajanju, da radnik koji radi duže od šest sati dnevno, ima pravo na odmor u toku radnog dana u trajanju od najmanje 30 minuta, koji se ne uračunava u radno vrijeme. Kantonalnim Zakonom o radu definisano je da puno radno vrijeme traje 40 sati sedmično, ako zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu nije određeno u kraćem trajanju, a da se odmor tokom radnog dana u trajanju od 30 minuta uračunava u radno vrijeme. Pravilnikom o radu Zavoda je utvrđeno da puno efektivno radno vrijeme zaposlenika tokom sedmice iznosi 40 sati, a da raspored početka i završetka radnog vremena utvrđuje direktor posebnom odlukom. U toku radnog vremena zaposlenik koji radi puno radno vrijeme ima pravo na neplaćeni odmor u toku radnog dana u trajanju od 30 minuta, koje se ne smatra vremenom provedenim na radu.

U 2023. godini u primjeni je bila odluka direktora o radnom vremenu koja datira iz 2010. godine, a kojom je definisano da je radno vrijeme u sjedištu Zavoda svaki radni dan u trajanju od 8⁰⁰ do 16³⁰ sati, a da je radno vrijeme područnih ureda od 7⁰⁰ do 15³⁰. Ovom Odlukom je utvrđena dnevna pauza u sjedištu Zavoda u trajanju od 10³⁰ do 11⁰⁰, a u područnim uredima Livno, Tomislavgrad i Drvar utvrđena je pauza u trajanju od 30 minuta bez obustavljanja rada sa strankama, na način koji odredi koordinator područnog ureda, a da će zaposlenici područnih ureda Bosansko Grahovo, Glamoč i Kupres koristiti pauzu svaki radni dan u trajanju od 10⁰⁰ do 10³⁰ sati.

Skrećemo pažnju na to da kantonalni Zakon o radu nije u skladu s federalnim Zakonom o radu, u dijelu kojim se reguliše odmor tokom radnog dana (pauza). Federalnim Zakonom o radu je definisano da radno vrijeme traje 40 sati sedmično, a da se odmor tokom radnog dana ne uračunava u radno vrijeme, dok je kantonalnim Zakonom o radu propisano da puno radno vrijeme traje 40 sati sedmično, a da se odmor tokom radnog dana uračunava u radno vrijeme.

Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim osobama angažiranim na radu²² propisana je obaveza uspostavljanja i vođenja evidencija o radnom vremenu. U toku obavljanja prethodne revizije, prezentovane su evidencije o radnom vremenu zaposlenika Zavoda, koje sadrže podatak o vremenu početka i završetka rada, ukupnim satima po vrstama rada na mjesečnom nivou (redovan rad, godišnji odmor, bolovanje, plaćena odsustva, kao i vrijeme provedeno na pauzi u toku radnog vremena). Međutim, u prezentiranim evidencijama kod svih zaposlenika iskazan je identičan početak i kraj radnog vremena (iskazano radno vrijeme zaposlenika raspoređenih na rad u središnjem uredu u Livnu od 8⁰⁰ do 16³⁰ sati, a za zaposlenike raspoređene na rad u područnim uredima od 7⁰⁰ do 15³⁰ sati), kao i identično vrijeme trajanja pauze od 30 minuta (bez naznačenog vremena početka i završetka pauze). U konačnoj reviziji, prezentirane su i dodatne evidencije za zaposlenike koji su raspoređeni na radna mjesta u sjedištu Zavoda i područnom uredu Livno, gdje je uspostavljena elektronska evidencija radnog vremena, a na kojima je iskazano tačno vrijeme dolaska na posao i odlaska sa posla, kao i vrijeme korištenja dnevnog odmora.

²² „Sl. novine FBiH”, br. 92/16

Međutim, u evidencijama o radnom vremenu za zaposlenike raspoređene na radna mjesta u područnim uredima: Bosansko Grahovo, Glamoč, Kupres, Tomislavgrad i Drvar iskazan je identičan početak i kraj radnog vremena, kao i vrijeme dnevnog odmora.

Uvažavajući da se evidencije o radnom vremenu ne vode u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim osobama angažiranim na radu, ne možemo potvrditi njihovu vjerodostojnost.

Preporuka:

- ***evidencije o radnom vremenu zaposlenika voditi u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.***

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 201.607 KM, a najznačajnije su: naknada za topli obrok (115.087 KM), naknade za prevoz na posao i sa posla (40.291 KM) i regres za godišnji odmor (27.675 KM).

Naknade za topli obrok isplaćene su na osnovu odluka direktora kojom se utvrđuje visina toplog obroka za svaki mjesec. Obračun i isplata ovih naknada je izvršena u visini od 1% prosječne neto plaće isplaćene u FBiH prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, kako je definisano Pravilnikom o radu.

Naknade za prevoz na posao i sa posla obračunavaju se i isplaćuju u skladu s Pravilnikom o radu, kojim je utvrđeno da zaposlenici kojima nije organizovan prevoz na posao i sa posla, a čije mjesto stanovanja je udaljeno od mjesta rada najmanje pet kilometara, ostvaruju pravo na naknadu troškova prevoza na posao i sa posla u visini stvarnih troškova javnog prevoza, na odobrenoj lokaciji. Odlukom koju je direktor Zavoda donio 2010. godine, utvrđeno je da ukupan mjesečni iznos isplaćen po osnovu troškova prevoza ne može biti veći od 350 KM, bez obzira na cijenu putne karte u javnom prevozu.

7.1.2.1.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 227.067 KM, a u njihovoj strukturi najznačajniji su: ugovorene i druge usluge (130.622 KM), izdaci za štamparske usluge (17.300 KM), troškovi grijanja (16.935 KM), izdaci za poštarske usluge (16.868 KM), troškovi iznajmljivanja prostora (16.188 KM).

Uvidom u revidirane uzorke izdataka za materijal i sitan inventar, konstatovali smo da su oni nastali u skladu s odredbama zaključenih ugovora.

7.1.2.2 Rashodi zdravstvene zaštite

Rashodi zdravstvene zaštite u 2023. godini iznosili su 35.279.848 KM. U strukturi rashoda zdravstvene zaštite na bolničku zdravstvenu zaštitu se odnosi 12.129.813 KM (od toga se na konsultativno-specijalističku zdravstvenu zaštitu odnosi 2.692.827 KM), primarnu zdravstvenu zaštitu 9.838.471 KM, usluge liječenja van HBŽ u BiH 4.798.864 KM, lijekove sa pozitivne Liste lijekova 3.978.825 KM, sufinansiranje tercijarne zdravstvene zaštite 1.300.000 KM, troškove liječenja u inostranstvu 1.182.326 KM (usluge po konvencijama 683.370 KM, liječenja u inostranstvu 498.956 KM), ortopedska pomagala 1.098.010 KM, troškovi po osnovu rehabilitacije osiguranika u zdravstvenim ustanovama (toplice) 256.309 KM, usluge Zavoda za javno zdravstvo 223.000 KM, povrat stranim državljanima 164.058 KM, subvencije domovima zdravlja 150.380 KM, izdaci za rad komisija 53.816 KM, ostali rashodi u zdravstvu 43.466 KM, povrat dijela participacije 37.185 KM i izdaci za rad Upravnog odbora 25.325 KM.

7.1.2.2.1. Primarna i bolnička zdravstvena zaštita

Troškovi primarne i bolničke zdravstvene zaštite iskazani su u iznosu od 21.968.284 KM. Prema članu 16. Jedinственe metodologije kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanja ugovora između mjerodavnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove (u daljem tekstu: Jedinственa metodologija),²³ regulisano je da Program zdravstvene zaštite o pružanju zdravstvenih usluga koje su predmet ugovaranja utvrđuju nadležni zavodi zdravstvenog osiguranja uz prethodnu saglasnost nadležnih ministarstava, a u skladu s planom i programom mjera zdravstvene zaštite koje donosi nadležni ministar zdravstva, na prijedlog zavoda za javno zdravstvo. Programi zdravstvene zaštite o pružanju zdravstvenih usluga donose se za svaku kalendarsku godinu, a prije donošenja finansijskog plana za tu kalendarsku godinu. U skladu sa definisanim programom i procjenom prihoda, utvrđuju se sredstva potrebna za finansiranje tog programa. **Zavod je donio program zdravstvene zaštite za 2023. godinu na osnovu kojeg se utvrdio iznos sredstava za njegovo finansiranje, iako nadležni ministar zdravstva nije donio plan i program mjera zdravstvene zaštite. Na navedene programe zdravstvene zaštite za 2023. godinu nije dobivena saglasnost resornog Ministarstva.**

Članom 52. federalnog Zakona o zdravstvenoj zaštiti propisano da se postupak dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga, odnosno provođenju programa zdravstvene zaštite provodi u skladu s ovim zakonskim propisima i podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovih zakona, jedinstvenom metodologijom, propisima o sistemu poboljšanja kvalitete, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, kao i propisima o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine.²⁴

Realizacija programa zdravstvene zaštite na području HBŽ vršila se na osnovu zaključenih ugovora o pružanju zdravstvenih usluga Zavoda sa zdravstvenim ustanovama. Ugovori sa zdravstvenim ustanovama su zaključeni po osnovu federalnog Zakona o zdravstvenom osiguranju²⁵ i federalnog Zakona o zdravstvenoj zaštiti,²⁶ kantonalnog Zakona o zdravstvenom osiguranju²⁷ i kantonalnog Zakona o zdravstvenoj zaštiti,²⁸ Odluke o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava,²⁹ Naredbe o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja (u daljem tekstu: Naredba),³⁰ Statuta Zavoda,³¹ Odluke o premiji - učešću osiguranih osoba u troškovima zdravstvene zaštite na teritoriji HBŽ³² i Jedinственe metodologije, ali bez provođenja procedure javne nabavke.

Zdravstvene ustanove su prije početka godine dostavile pregled svih usluga koje mogu pružiti, na osnovu kojih su sačinjeni obračuni u skladu s Odlukom o osnovama, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora o pružanju zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja,³³ koju je donijela Vlada HBŽ 27. 3. 2008. godine (u daljem tekstu: Odluka o mjerilima), kao i primjenom Naredbe i Jedinственe metodologije kojom su utvrđeni elementi za zaključivanje ugovora iz oblasti primarne, konzultativno-specijalističke, sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite, te način izračunavanja vrste i obima zdravstvenih usluga, trošenje sredstava rezerve, način izvještavanja o izvršenim zdravstvenim uslugama i način plaćanja izvršenih zdravstvenih usluga. Obim i struktura zdravstvenih usluga koje se pružaju osiguranim osobama utvrđuju se primjenom Odluke o mjerilima i Naredbe, a izraženi su u bodovima. Upravni odbor je 8. 12. 2022. godine donio Odluku o vrijednosti boda za realizaciju programa zdravstvene zaštite u HBŽ u iznosu od 1,03 KM, na koju je dobivena prethodna saglasnost od nadležnog ministarstva (2. 12. 2022. godine).

²³ „Sl. novine FBiH“, br. 34/13 i 90/13

²⁴ Članom 33. Kantonalnog Zakona o zdravstvenom osiguranju propisano je da osnovu za sklapanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama i privatnim zdravstvenim djelatnicima o pružanju zdravstvene zaštite čini plan i program mjera zdravstvene zaštite Županije za svaku kalendarsku godinu, standardi i normativi zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, raspoloživa sredstva za provođenje programa zdravstvene zaštite u Županiji i prava osiguranika, cijena radnog tima i cijena pojedinačne zdravstvene usluge.

²⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 30/97, 7/02, 70/08, 48/11 i 36/18 i 66/22

²⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 46/10 i 75/13

²⁷ „Narodne novine Hercegbosanske županije“ br. 12/05

²⁸ „Narodne novine Hercegbosanske županije“ br. 11/05

²⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 21/09

³⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 82/14, 107/14 i 58/18

³¹ „Narodne novine Hercegbosanske županije“ br. 9/09

³² „Narodne novine Hercegbosanske županije“, br. 4/07, 1/13 i 1/15

³³ „Narodne novine Hercegbosanske županije“ br. 4/08

Novčana vrijednost za svaku pojedinačnu uslugu predstavlja umnožak bodova za zdravstvenu uslugu i vrijednosti boda. Zbroj svih tih usluga predstavlja iznos za zdravstvene usluge koje idu na teret Zavoda.

Upravni odbor je 28. 4. 2023. godine donio pojedinačne odluke o davanju saglasnosti direktoru Zavoda da potpiše Ugovore o pružanju usluga zdravstvene zaštite za 2023. godinu za sljedeće zdravstvene ustanove (Dom zdravlja Kupres; Dom zdravlja Glamoč; Dom zdravlja Livno; Dom zdravlja Tomislavgrad; Dom zdravlja Drvar, Zavod za javno zdravstvo HBŽ-a i Kantonalna bolnica „Dr. fra Mihovil Sučić“ Livno). Ugovori sa navedenim zdravstvenim ustanovama za 2023. godinu zaključeni su u aprilu 2023. godine u ukupnom iznosu 22.515.411 KM i svaki mjesec Zavod je mjesečno izmirivao dio ugovorenog iznosa zdravstvenoj ustanovi, što je evidentirano kao rashod Zavoda.

Zavod je prema članu 33. kantonalnog Zakona o zdravstvenom osiguranju, trebao zaključiti ugovore sa zdravstvenim ustanovama najkasnije do 31. 12. tekuće godine za iduću godinu. S obzirom na to da su ugovori sa zdravstvenim ustanovama zaključeni u aprilu, u mjesecima kada nije bio zaključen ugovor, sredstva su se zdravstvenim ustanovama doznlačavala po Odluci o privremenim doznakama javnim zdravstvenim ustanovama koju je donio Upravni odbor 10. 1. 2023. godine, mjesečno u visini od 1/12 od iznosa koji se dobije na način da se na ugovorene usluge u 2022. godini primjeni usvojena nova vrijednost boda 1,03 KM (Odluku o vrijednosti boda za realizaciju programa zdravstvene zaštite u HBŽ u iznosu od 1,03 KM koju je Upravni odbor donio 8. 12. 2022. godine). Ovo nije u skladu s odredbama člana 34. kantonalnog Zakona o zdravstvenom osiguranju, kojim je propisano da se ustanovama sa kojima kantonalni zavod osiguranja nije zaključio ugovor o pružanju zdravstvene zaštite mogu na teret fonda kantonalnog zavoda osiguranja isplatiti samo troškovi medicinske pomoći pružene osiguranim osobama u hitnim slučajevima i drugi troškovi u vezi s pružanjem te pomoći.

Usljed povećanja troškova neophodnih za osiguranje zdravstvene zaštite u okviru standarda obaveznog zdravstvenog osiguranja u odnosu na prethodne periode, Upravni odbor je 15. 6. 2023. godine donio novu Odluku o vrijednosti boda za realizaciju programa zdravstvene zaštite u HBŽ u iznosu od 1,08 KM, na koju je dobivena prethodna saglasnost od nadležnog ministarstva (11. 5. 2023. godine). U vezi sa navedenom odlukom Upravni odbor je 20. 7. 2023. godine donio Odluku o davanju saglasnosti direktoru Zavoda za potpisivanje revidiranih Ugovora o pružanju usluga zdravstvene zaštite za 2023. godinu za sljedeće zdravstvene ustanove: Dom zdravlja Kupres; Dom zdravlja Glamoč; Dom zdravlja Livno; Dom zdravlja Tomislavgrad; Dom zdravlja Drvar; Kantonalna bolnica „Dr. fra Mihovil Sučić“ Livno i Zavod za javno zdravstvo HBŽ. Revidirani ugovori o pružanju usluga zdravstvene zaštite sa navedenim zdravstvenim ustanovama su potpisani u julu 2023. godine, nakon kojih je ukupna vrijednost zaključenih ugovora iznosila 23.544.562 KM.

Pored navedenih zdravstvenih usluga primarne zdravstvene zaštite, Zavod je zaključio i ugovore i sporazume za 2023. godinu za pružanje usluga primarne zdravstvene zaštite i osiguravanje lijekova za korisnike – osigurana lica Zavoda u **određenim specijalističkim ustanovama** (137.042 KM). Ugovori i sporazumi su zaključeni u decembru 2022. godine, te mjesecu februaru, martu i julu 2023. godine. Po osnovu ovih ugovora i sporazuma, produženi boravak i liječenje osiguranicima pružaju sljedeće ustanove: Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica Bakovići; Zavod za zbrinjavanje mentalno-invalidnih osoba Drin; Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidne djece i omladine Pazarić; „Dom za socijalno i zdravstveno zbrinjavanje osoba s invaliditetom i drugih osoba“ Stolac; Ustanova za prihvata i odgoj djece „Mala škola“ Vareš; Javna zdravstvena ustanova Specijalna bolnica za hroničnu psihijatriju Modriča; Javna ustanova Dom za lica sa invaliditetom „Višegrad“; Prihvatni centar „Duje“ i druge. U skladu sa zaključenim ugovorima i sporazumima zdravstvene ustanove su ispostavljale mjesečne račune za pružene usluge korisnicima. Utvrđeni iznos po danu za jednog korisnika se kreće od 7 KM u „Domu za socijalno i zdravstveno zbrinjavanje osoba s invaliditetom i drugih osoba“ Stolac, do 15,15 KM u Javnoj ustanovi Domu za lica sa invaliditetom „Višegrad“ i plaća se po broju dana u mjesecu.

Obaveza provođenja postupka javne nabavke za usluge zdravstvene zaštite utvrđena je članom 52. federalnog Zakona o zdravstvenoj zaštiti, dok kantonalnim Zakonom o zdravstvenom osiguranju ona nije predviđena. Također, Odluka o mjerilima ne predviđa ugovaranje usluga zdravstvene zaštite putem postupaka javne nabavke. Zavod je ugovaranje usluga zdravstvene zaštite vršio na osnovu Odluke o mjerilima, te nije proveo postupak javne nabave za odabir zdravstvenih ustanova i privatnih zdravstvenih ustanova za pružanje usluga zdravstvene zaštite osiguranim osobama u HBŽ-u, nakon kojeg bi se zaključili ugovori sa najpovoljnijim ponuđačima za pružanje zdravstvenih usluga za 2023. godinu.

Preporuke:

- *ugovore sa zdravstvenim ustanovama zaključivati blagovremeno, u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju Hercegbosanske županije;*
- *inicirati izmjenu Odluke o osnovama, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora o pružanju zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, koju je donijela Vlada Hercegbosanske županije, u dijelu da se ugovaranje usluga zdravstvene zaštite za područje Hercegbosanske županije provodi putem postupaka javne nabavke, kako je propisano odredbama federalnog Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Jedinствене методологје.*

7.1.2.2.2. Troškovi liječenja van Hercegbosanske županije u BiH

Troškovi liječenja van HBŽ u BiH iskazane su u iznosu od 4.798.864 KM i odnose se na bolničko liječenje van HBŽ 3.193.562 KM i liječenje van HBŽ (ambulantno) 1.605.303 KM. Zavod je u 2023. godini zaključio ugovore sa zdravstvenim ustanovama van HBŽ, i to sa: Sveučilišnom kliničkom bolnicom u Mostaru, Kliničkim centrom Univerziteta u Sarajevu i Javnom zdravstvenom ustanovom Univerzitetski klinički centar Republike Srpske u Banjoj Luci. Ugovori su zaključeni za pružanje sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite za osigurane osobe sa područja HBŽ, koje se ne mogu osigurati u zdravstvenim ustanovama u HBŽ. Ugovori su zaključeni maju 2023. godine i važe od 1. 1. 2023. godine do 31. 12. 2023. godine. Osiguranicima Zavoda zdravstvene usluge se pružaju na način i pod uslovima utvrđenim Sporazumom o načinu i postupanju korištenja zdravstvene zaštite van područja kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja kome osiguranik pripada³⁴ i Odlukom Fonda solidarnosti.³⁵

Obavljenom revizijom utvrđeno je da su zdravstvene usluge izvršene na osnovu validne dokumentacije (saglasnost Zavoda i uputnica), a za izvršene usluge zdravstvene ustanove su ispostavljale fakture Zavodu.

7.1.2.2.3. Troškovi za lijekove sa pozitivne Liste lijekova

Troškovi za lijekove sa pozitivne Liste lijekova iskazani su u iznosu od 3.978.825 KM, a realizovani na osnovu Odluke o listi lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja HBŽ – Pozitivna lista lijekova Hercegbosanske županije (u dalnjem tekstu: Lista lijekova).³⁶ Zavod finansira nabavku lijekova u skladu sa potrebama HBŽ i raspoloživim finansijskim sredstvima utvrđenim u finansijskom planu Zavoda u skladu s članom 13. Zakona o lijekovima.³⁷

Lijekove sa pozitivne liste propisuju doktori opće prakse i doktori specijalisti u zdravstvenim ustanovama i evidentiraju izdane lijekove kroz softverski program Zavoda. Ugovorima o pružanju zdravstvene zaštite koje je Zavod zaključio sa zdravstvenim ustanovama definisano je da zdravstvena ustanova ima obavezu da prilikom propisivanja lijekova postupa racionalno i da osigura da se potrošnja lijekova po osiguranoj osobi kreće u okviru planirane potrošnje lijekova na području HBŽ utvrđene Finansijskim planom za 2023. godinu.

³⁴ „Sl. novine FBiH“, br.41/01

³⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 8/05, 11/07, 44/07, 97a/07, 33/08, 52/08; Odluka o utvrđivanju prioriternih vertikalnih programa zdravstvene zaštite od interesa za FBiH i prioriternih najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz određenih specijalističkih djelatnosti koje će se pružati osiguranim licima na teritoriji FBiH

³⁶ „Narodne novine Hercegbosanske županije“, br. 6/22, 9/22 i 3/23

³⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 109/12

U slučaju prekoračenja planirane potrošnje, Zavod će sudjelovati u pokriću 90% iznosa prekoračenja, dok će ostatak od 10% prekoračenja pokriti zdravstvena ustanova. U slučaju propisivanja lijekova u suprotnosti s odredbama Odluke o listi lijekova, Zavod će u cjelokupnom iznosu utvrđene nepravilnosti teretiti zdravstvenu ustanovu. U slučaju ostvarenih ušteda u odnosu na planiranu potrošnju, zdravstvenoj ustanovi se dodjeljuje do 10% ostvarenih ušteda, dok ostatak zadržava Zavod. Kako je prezentovano, u toku 2023. godine Dom zdravlja Tomislavgrad je ostvario prekoračenje u iznosu od 537.618 KM, te je u obavezi da snosi iznos od 53.761 KM prekoračenja, dok je Dom zdravlja Livno ostvario prekoračenje u iznosu od 273.665 KM, te ima obavezu da sudjeluje s iznosom od 27.367 KM. Ostali domovi zdravlja ostvarili su uštede u odnosu na planiranu potrošnju.

Rashodi po receptima za lijekove evidentirani su na osnovu računa ugovornih apoteka sa područja HBŽ. Naime, Zavod je 15. 11. 2022. godine raspisao Javni poziv svim apotekama za dostavljanje prijava u svrhu uspostavljanja ugovornog odnosa sa Zavodom, a na koji se prijavilo ukupno devet apoteka sa kojima su u martu 2023. godine zaključeni ugovori o pružanju farmaceutskih usluga osiguranim osobama HBŽ, sa primjenom od 1. 1. do 31. 12. 2023. godine. Ugovorima o pružanju farmaceutskih usluga definisano je da je apoteka obavezna pratiti potrošnju lijekova primjenom softverskog programa koji je komplementaran sa programom Zavoda za praćenje potrošnje lijekova, i naplaćivati troškove zdravstvene zaštite koje snosi osigurana osoba neposredno u skladu s Odlukom o neposrednom sudjelovanju osiguranih osoba u troškovima korištenja zdravstvene zaštite na teritoriju HBŽ (u daljnjem tekstu: participacija).³⁸ Za izdane lijekove na recept Zavod priznaje cijenu utvrđenu u Pozitivnoj listi lijekova i naknadu apotekama u iznosu od 13% maloprodajne marže na cijenu lijeka (za sve recepte bez obzira da li se izdaje lijek koji u cijelosti plaća Zavod ili lijek koji Zavod plaća djelimično). Za lijekove koji se nalaze na Listi lijekova, a imaju utvrđeno sudjelovanje osigurane osobe u cjelini, apoteka obračunava maloprodajnu maržu od 13% na razliku u cijeni koju snosi osigurana osoba, i koja plaća razliku između utvrđene pune cijene lijeka i sudjelovanja zavoda u cijeni lijeka. U skladu s odredbama ugovora, apoteke su dva puta mjesečno dostavljale račune Zavodu, sa pregledom svih izdanih lijekova (ukupan broj recepata, cijena lijeka koju priznaje Zavod, sumu obračunatog PDV-a, sumu obračunate marže, odbijenu sumu naplaćenog učestvovanja (participacija) i ukupnu sumu za naplatu) i kao takvi evidentirani su na troškovima lijekova sa esencijalne liste. Nije prezentirano na koji način u Zavodu prate realizaciju izdanih recepata u apotekama i na koji način se vrši uvezivanja izdanih i realizovanih recepata sa esencijalne liste putem softverskog programa Zavoda. **Stoga ne možemo potvrditi da je osigurana kontrola realiziranih lijekova na recept putem apoteka. Pored toga, nije prezentirano da su apoteke dostavljale Zavodu godišnji izvještaj o potrošnji lijekova izdatih na recept, kako je to utvrđeno zaključenim ugovorima.**

Nije donesen interni akt kojim bi se utvrdilo na koji način se vrši kontrola izdanih recepata, kao i način otklanjanja nepravilnosti kod izdavanja lijekova na recept. Prezentirane su četiri službene zabilješke o utvrđenim nepravilnostima kod pojedinih doktora u domovima zdravlja, od čega je tri sačinio pomoćnik direktora za zdravstveno osiguranje i zdravstvenu zaštitu, a na jednoj nije navedeno ko ju je sačinio. Uvidom u službene zabilješke konstatovano je da su sačinjavane na osnovu pojedinačnih zahtjeva osiguranih lica za odobrenje popisivanja određenih lijekova, te su uvidom u službene evidencije utvrđene određene nepravilnosti koje se ogledaju u nepoštovanju postojećih doktrina, te odluka Komisije za lijekove. Međutim, Zavod nije poduzimao aktivnosti kako bi otklonio te nepravilnosti.

U skladu sa zaključenim ugovorima, Zavod ima pravo kontrole provođenja obaveza apoteka koje proizilaze iz ugovora, te je apoteka na zahtjev Zavoda, dužna osigurati dodatne informacije i materijalno-finansijsku i medicinsku dokumentaciju potrebnu za kontrolu. Ako se kontrolom utvrdi neizvršenje ugovorenih obaveza i uočene nepravilnosti ne uklone u danom roku, Zavod zadržava pravo raskida ugovora bez otkaznog roka. **U toku 2023. godine Zavod nije provodio kontrolu rada apoteka po zaključenim ugovorima.**

³⁸ „Narodne novine Hercegbosanske županije“, br. 4/07, 1/13 i 1/15

Nije osigurana kontrola nad troškovima lijekova sa Liste lijekova (3.978.825 KM), jer nije donesen interni akt kojim bi se utvrdilo na koji način se vrši kontrola izdanih recepata, niti su apoteke dostavljale godišnji izvještaj o potrošnji lijekova na recept. Nije prezentovano da je Zavod vršio kontrolu izdavanja recepata u apotekama, niti da je poduzeo aktivnosti po utvrđenim nepravilnostima kod propisivanja lijekova u zdravstvenim ustanovama, kako bi se osigurala racionalna potrošnja lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava Zavoda.

Preporuka:

- **internim aktom utvrditi način kontrole izdanih lijekova na recept, te osigurati kontinuiranu kontrolu nad troškovima lijekova sa Liste lijekova koji se propisuju i izdaju na teret Zavoda, s ciljem osiguranja racionalne potrošnje lijekova.**

7.1.2.2.4. Troškovi liječenja u inostranstvu

Troškovi liječenja u inostranstvu iskazani su u iznosu od 1.182.326 KM, a odnose se na troškove obračuna po Međunarodnim konvencijama, koji se realizuju preko FZZOIR u iznosu od 683.370 KM i na troškove liječenja u inostranstvu (bolničko i ambulantno liječenje) u iznosu od 498.956 KM.

Pružanje zdravstvenih usluga u inostranstvu (498.956 KM) provodilo se u Republici Hrvatskoj u Klinici za ortopediju Lovran; Poliklinici „Medikol“ Zagreb; Kliničkom bolničkom centru Split, Kliničkom bolničkom centru Zagreb; bolnici „Sveti Duh“ u Zagrebu i drugim zdravstvenim ustanovama. Pravilnik o načinu i uslovima za upućivanje osiguranih osoba na liječenje van HBŽ donesen je u 2014. godini (izmjene u 2015. godini). Pravilnikom je utvrđeno da se osigurane osobe mogu uputiti na liječenje van HBŽ ukoliko se u toku liječenja utvrdi da je potrebno pružanje zdravstvenih usluga specijalističko-konzultativne i bolničke zdravstvene zaštite koje se ne mogu osigurati u kantonalnoj bolnici. Doktor specijalista dostavlja Zavodu prijedlog za liječenje van HBŽ (obrazac uputnica za liječenje u inostranstvo) uz svoj stručni nalaz i mišljenje. Ljekarska komisija za odobravanje liječenja van HBŽ -a donosi rješenja po zahtjevima o odobravanju liječenja van HBŽ i izdaje saglasnost, odnosno uputnicu, ukoliko je liječenje odobreno, ili ocjenu i mišljenje komisija ukoliko liječenje nije odobreno. Osigurane osobe imaju pravo prigovora na odluke, koje rješava drugostepena komisija, a konačnu odluku donosi direktor Zavoda. Sastav, ovlaštenja i način rada ove komisije kao i naknade za njegov rad utvrđene su Odlukama o imenovanju članova ljekarske komisije za odobravanje liječenja van HBŽ, od 27. 10. 2020. godine i 7. 5. 2021. godine, koje su važile do 28. 4. 2023. godine, kada je donesena nova Odluka o imenovanju članova ljekarske komisije za odobravanje van HBŽ-a. Iako je Komisija odobravalala liječenje u Republiku Hrvatsku, Pravilnikom nije posebno regulisan način upućivanja osiguranika na liječenje u inostranstvo, niti je prezentiran poseban interni akt kojim se reguliše liječenje osiguranika u inostranstvu.

Pravilnikom o načinu i uslovima za upućivanje osiguranih osoba na liječenje van HBŽ nije posebno regulisan način upućivanja osiguranika na liječenje u inostranstvo, niti je prezentiran drugi interni akt kojim se reguliše liječenje osiguranika u inostranstvu.

Preporuka:

- **internim aktom regulisati uslove i način za upućivanje osiguranika Zavoda na liječenje u inostranstvo.**

7.1.2.2.5. Troškovi za ortopedska pomagala

Troškovi za ortopedska pomagala iskazani su u iznosu od 1.098.010 KM, a najznačajniji u njihovoj strukturi su: protetička sredstva (261.251 KM), pelene (244.911 KM) i medicinska sredstva kod dijabetesa (236.522 KM).

Pravo na ortopedska i druga pomagala propisano je članom 33. federalnog Zakona o zdravstvenom osiguranju. Način i uslovi ostvarivanja prava na ortopedska pomagala definisani su Pravilnikom o ortopedskim i drugim pomagalima koja se odobravaju osiguranim osobama u HBŽ i njegove izmjene i dopune (u daljnjem tekstu: Pravilnik o ortopedskim pomagalima),³⁹ koje je donio Upravni odbor Zavoda, a saglasnost dalo resorno Ministarstvo. Sastavni dio ovog Pravilnika je Lista ortopedskih i drugih pomagala koja se odobravaju osiguranim licima u HBŽ (u daljnjem tekstu: Lista pomagala), kojom je utvrđeno: ko propisuje pomagalo (doktor opće prakse ili doktor specijaliste), količina odobrenog pomagala, rok trajanja pomagala i iznos (bez PDV-a) koji finansira Zavod i medicinsku indikaciju, odnosno uslove za ostvarivanje prava. Visinu iznosa koji finansira Zavod za ortopedska pomagala, a koji je definisan u Listi pomagala,⁴⁰ usvojio je Upravni odbor nakon provedene analize pristiglih prijava za javni poziv iz 2017. i 2018. godine za dostavljanje prijava za zaključivanje ugovora za izradu i isporuku ortopedskih pomagala, te je na ovaj način izvršeno usklađivanje iznosa koji finansira Zavod sa tržišnim cijenama pomagala. U slučaju promjene cijena na tržištu, Zavod u saradnji s udruženjima i zdravstvenim radnicima iz ugovornih zdravstvenih ustanova vrši izmjenu i dopunu Liste pomagala. Pravilnikom o ortopedskim pomagalima nije utvrđena obaveza evaluacije Liste pomagala.

Pravilnikom o ortopedskim pomagalima propisano je pravo osiguranih osoba Zavoda iz obaveznog zdravstvenog osiguranja na pomagala (ortopedska, očna, tiflotehnička, slušna, kardiovaskularna, zubnoprotska i druga pomagala), kao i na izradu pomagala određenog kvaliteta, te da se sredstva po osnovu ortopedskih pomagala realizuju na osnovu potvrde o potrebi za određenim pomagalom koja je izdata od doktora medicine, i koja je ovjerena i potpisana od nadležne osobe u područnom uredu Zavoda. Plaćanje isporučenog pomagala registrovanim specijaliziranim trgovinama i apotekama, Zavod vrši na osnovu dostavljene fakture uz koju se obavezno prilaže račun iz fiskalne kase, ovjerena potvrda Zavoda, te nalaz i mišljenje liječnika specijaliste. Refundiranje novčanih sredstava osiguranim osobama za nabavljeno pomagalo Zavod vrši na osnovu dostavljenog fiskalnog računa uz ovjerenu potvrdu Zavoda i doktora specijaliste. Ukoliko je neophodno pomagalo nabaviti za vrijeme bolničkog liječenja izvan HBŽ, osigurana osoba može nabaviti to pomagalo od pravnih i fizičkih osoba sa kojim Zavod nema zaključen ugovor, a o opravdanosti nabavke odlučuje Komisija za lijekove, ortopedska pomagala, jednokratne novčane pomoći i bolovanja. Zavod sudjeluje u troškovima nabavke pomagala do iznosa koji je naveden u Listi pomagala. Ukoliko osigurano lice nabavi pomagalo čija je vrijednost veća od vrijednosti propisane u Listi pomagala, razliku u cijeni snosi lično. Izmjene i dopune Pravilnika o ortopedskim pomagalima, odnosno Liste pomagala, odnosile su se na sljedeće: izmjenu uslova, odnosno medicinske indikacije za odobravanje pomagala; izmjenu rokova za odobrenje novog pomagala; proširenje Liste pomagala; izmjena iznosa koji finansira Zavod; i izmjena ovlaštenog doktora/doktora specijaliste koji propisuje pomagalo.

Upravni odbor Zavoda donio je 31. 10. 2022. godine Odluku o davanju saglasnosti direktoru Zavoda da raspiše Javni poziv za dostavljanje prijava za zaključenje ugovora za izradu i isporuku ortopedskih i drugih pomagala osiguranim osobama za 2023. godinu, nakon čega je 15. 11. 2022. godine ovaj javni poziv raspisan. Zaprimito je ukupno 17 ponuda od ortopedskih kuća/apoteka, sa kojima su zaključeni ugovori u martu 2023. godine, na period od 1. 1. do 31. 12. 2023. godine. Ugovorima je definisano da ovlašteni kontrolori Zavoda mogu u svakoj ugovornoj maloprodajnoj lokaciji/specijaliziranoj trgovini dobavljača vršiti kontrole u skladu s aktima Zavoda, koji regulišu kontrolu provedbe ugovora s pružaocima zdravstvenih usluga, apotekama i isporučiocima medicinskih sredstava. Također, utvrđeno je da će Zavod u cilju zaštite prava osiguranih osoba za vrijeme trajanja ugovora, kontinuirano vršiti medicinsku i finansijsku kontrolu dokumentacije koja se odnosi na promet pomagalima, a ista se ostvaruje neposrednim uvidom u medicinsku i finansijsku dokumentaciju u vezi s ugovorenim obavezama. Predviđeno je i da će ovlašteni kontrolori Zavoda, nakon izvršene kontrole, sačinjavati zapisnik o provedenim radnjama i utvrđenom činjeničnom stanju.

³⁹ „Narodne novine Hercegbosanske županije“, br. 2/19, 5/19, 8/20, 2/21, 9/21 i 6/23

⁴⁰ „Narodne novine Hercegbosanske županije“, br. 2/19

Revizijom smo konstatovali da Zavod u 2023. godini nije provodio kontrolu medicinske i finansijske dokumentacije, po osnovu koje se izdaju ortopedska i druga pomagala, kao ni druge vidove kontrole kako je predviđeno zaključenim ugovorima sa dobavljačima.

Preporuka:

- **provoditi kontrolu medicinske i finansijske dokumentacije, po osnovu koje se izdaju ortopedska i druga pomagala, kao i druge vidove kontrole kako je predviđeno zaključenim ugovorima sa dobavljačima ortopedskih i drugih pomagala.**

7.1.2.2.6. Troškovi po osnovu rehabilitacije osiguranika u zdravstvenim ustanovama (toplicama)

Troškovi po osnovu rehabilitacije osiguranika u zdravstvenim ustanovama (toplicama) iznose 256.309 KM. Upravni odbor je 23. 2. 2023. godine donio Odluku o načinu upućivanja osiguranih osoba Zavoda na medicinsku rehabilitaciju u specijalizovane zdravstvene ustanove kojom je između ostalog regulisano da osigurane osobe imaju pravo na liječenje kao nastavak bolničkog ili ambulantnog liječenja u specijalizovanim zdravstvenim ustanovama sa kojima Zavod ima zaključen ugovor o pružanju usluga medicinske rehabilitacije.

Tokom 2023. godine Zavod je zaključio ugovore o pružanju usluga medicinske rehabilitacije osiguranika Zavoda sa sljedećim ustanovama: Zavod za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju „Dr. Miroslav Zotović“ Banja Luka i Javna Ustanova za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje – lječilište „Reumal“ Fojnica, a ove usluge osiguranicima pruža i Centar za rehabilitaciju „Down syndrome Center“ Pula s kojim Zavod nema zaključen ugovor. Upućivanje osiguranih osoba vrši isključivo ovlaštena ljekarska komisija Zavoda, na propisanom obrascu.

Na osnovu uputnice ovlaštenog doktora (nadležnog doma zdravlja) za liječenje van županije-medicinsku rehabilitaciju, koje se izdaje po osnovu nalaze specijaliste i otpusnog pisma o obavljenom bolničkom liječenju dobiva se saglasnosti Ljekarske komisije Zavoda za odobravanje liječenja van HBŽ-a. Nakon obavljenog liječenja van županije – medicinska rehabilitacija, specijalizovane zdravstvene ustanove dostavljaju Zavodu fakture za izvršene usluge.

7.1.2.2.7. Izdaci po osnovu drugih samostalnih djelatnosti

Izdaci po osnovu drugih samostalnih djelatnosti iskazani su u ukupnom iznosu od bruto 79.141 KM, odnose se na izdatke za rad komisija u iznosu od 53.816 KM i izdatke za rad Upravnog odbora u iznosu od 25.325 KM.

Izdaci za rad komisija odnose se na naknade i putne troškove za članove komisija koji nisu zaposlenici Zavoda: dva člana Stručne liječničke komisije za odobravanje liječenja u Republici Hrvatskoj, naknade članovima Komisije za liječenje van HBŽ, Stručna liječnička komisija za odobravanje liječenja u Republici Hrvatskoj, te naknade članovima Komisija za lijekove, ortopedska pomagala, jednokratne novčane pomoći i bolovanja.

Izdaci za rad Upravnog odbora odnose se na 12 mjesečnih naknada predsjedniku (350 KM) i članovima Upravnog odbora (300 KM), koje su isplaćene za 10 održanih sjednica u 2023. godini (osam redovnih sjednica i dvije telefonske sjednice). Visina naknada predsjednika i članova Upravnog odbora utvrđena je Odlukom Upravnog odbora o privremenom regulisanju iznosa naknade članovima i tajniku Upravnog odbora od 2. 6. 2022. godine. U obrazloženju Odluke je navedeno da se naknade privremeno regulišu u iznosu od 350 KM za predsjednika Upravnog odbora, 300 KM za člana Upravnog odbora i 100 KM za sekretara, uvažavajući činjenicu da postojeće odluke Vlade HBŽ i Skupštine HBŽ o visini te naknade nisu primjenjive. Naime, Zaključkom Vlade HBŽ od 14. 12. 2021. godine, obavezuje se resorno Ministarstvo i Upravni odbor Zavoda da pokrenu aktivnosti da se umanje izdaci za rad Upravnog odbora na način da se uravnoteži sa visinom naknada za rad ostalih upravnih odbora u zdravstvenim ustanovama u HBŽ.

7.1.2.2.8. Kontrola izvršenja ugovornih zdravstvenih usluga

U skladu sa tačkom XXIII Jedinственe metodologije, predmet kontrole u provođenju Programa zdravstvene zaštite o pružanju zdravstvenih usluga iz obaveznog zdravstvenog osiguranja (u daljnjem tekstu: Program) su, između ostalog: pridržavanje zakonskih i podzakonskih propisa, ugovornih odredbi i općih akata Zavoda, izvršavanje ugovornih obaveza u vezi pružanja zdravstvene zaštite, tačnost podataka, koji se dostavljaju Zavodu i evidentiraju u knjigovodstvenim evidencijama, kao i namjensko trošenje ugovoreni sredstava za provođenje zdravstvene zaštite. Tačkom XXIV Jedinственe metodologije definisano je da kontrolu izvršenja zaključenih ugovora o Programu vrše zavodi zdravstvenih osiguranja kontrolom ugovoreni zdravstvenih usluga i programa. Također, tačkom XXV definisano je da se kontrola ostvaruje pregledom materijalno-finansijske i medicinske dokumentacije, te neposrednim uvidom u rad i dokumentaciju zdravstvene ustanove. Kontrola se obavlja na osnovu utvrđenog plana i programa i po nalogu direktora. Ovom tačkom je propisana i forma Izvještaja o izvršenoj kontroli, kao i kome se on dostavlja. Zaključenim ugovorima sa zdravstvenim ustanovama regulisano je da Zavod ima pravo kontrole izvršeni ugovoreni zdravstvenih usluga u skladu sa Programom, te da su zdravstvene ustanove dužne, na zahtjev Zavoda, osigurati sve dodatne informacije, materijalno-finansijsku i medicinsku dokumentaciju potrebnu za kontrolu, kako bi omogućili kontroloru Zavoda neposredan uvid u rad i dokumentaciju, komisiji ili instituciji koju ovlasti direktor Zavoda. **Zavod nije donio plan i program redovnih kontrola za 2023. godinu, niti je vršio kontrolu predviđenu ugovorima u dijelu izvršeni ugovoreni zdravstvenih usluga u skladu sa donesenim programima zdravstvene zaštite za 2023. godinu.**

Zaključenim ugovorima sa zdravstvenim ustanovama je definisano da su zdravstvene ustanove u obavezi Zavodu dostavljati: tromjesečne izvještaje po vrsti i obimu usluga iz Programa; mjesečne preglede rashoda za protekli mjesec; izvještaje o pruženim uslugama za protekli mjesec, na obrascu DET-1 i DET-2; izvještaje o naplaćenom neposrednom učestvovanju osiguranih osoba u troškovima zdravstvene zaštite; specifikaciju uz isplatu plaća za prethodni mjesec zaposlenika u radnom odnosu ovjerenu od Porezne uprave FBiH s popisom svih zaposlenika, izvještaje za osigurane osobe po međunarodnim konvencijama o socijalnom osiguranju na osnovu bolničkog lista (stvarni trošak). Zdravstvene ustanove su u toku 2023. godine dostavljale navedene izvještaje. Zavod na osnovu dostavljenih izvještaja od zdravstvenih ustanova, nije izvršio analizu ugovoreni i izvršeni usluga za svaku zdravstvenu ustanovu za period 1. 1. - 31. 12. 2023. godine.

Tokom 2023. godine, kao ni u ranijem periodu, nije sačinjen plan i program redovnih kontrola, niti je tokom 2023. godine Zavod vršio praćenje i kontrolu izvršenja ugovoreni obaveza, odnosno rashoda zdravstvene zaštite u ukupnom iznosu od 28.495.499 KM, što nije u skladu s federalnim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, Jedinственom metodologijom i zaključenim ugovorima o regulisanju međusobni odnosa u vezi s pružanjem usluga zdravstvene zaštite.

Preporuka:

- ***sačinjavati plan i program redovnih kontrola, te provoditi kontrolu i praćenje izvršenja ugovoreni obaveza u vezi pružanja zdravstvene zaštite, u skladu s federalnim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Jedinственom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvenih ustanova, i zaključenim ugovorima.***

7.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i ostali rashodi iznose 1.694.129 KM, a u njihovoj strukturi najznačajniji su: naknade za refundaciju bolovanja preko 42 dana na teret Zavoda (749.876 KM), tekuća pomoć pojedincima putem refundacija (319.875 KM), naknade putni troškova radi ostvarivanja zdravstvene zaštite (315.015 KM), tekuće pomoći zdravstvenim ustanovama (86.237 KM) i tekuće pomoći pojedincima putem komisija (79.712 KM).

Naknade za refundaciju bolovanja do 42 dana na teret Zavoda iskazane su u iznosu od 749.876 KM. Refundacija bolovanje vrši se po osnovu federalnog Zakona o zdravstvenom osiguranju, kantonalnog Zakona o zdravstvenom osiguranju, Pravilnika o postupku i kriterijima za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad osiguranika,⁴¹ te Odluke o visini naknade i najvišem iznosu naknade plaće koja se isplaćuje na teret Zavoda za vrijeme privremene spriječenosti za rad.⁴²

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, konstatovano je da se refundacija vrši na osnovu zahtjeva poslodavca za refundaciju naknade, izvještaja o privremenoj spriječenosti za rad i dokaza da je izvršena uplata pripadajućih doprinosa za period za koji se traži refundacija.

Odlukom o visini naknade i najvišem iznosu naknade plaće koja se isplaćuje na teret Zavoda za vrijeme privremene spriječenosti za rad, propisano je da se ova naknada isplaćuje u visini od 80% od osnovice koju čini neto plaća isplaćena osiguraniku za mjesec koji prethodi mjesecu u kojem nastupi slučaj na temelju kojeg se stiče pravo na naknadu. Članom 22. Pravilnika o postupku i kriterijima za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad osiguranika, definisano je da nadzor nad radom izabranog doktora medicine, odnosno Liječničkog povjerenstva, glede izdavanja nalaza i ocjene o privremenoj spriječenosti za rad obavlja direktor i stručna tijela ugovorne zdravstvene ustanove i kontrolori Zavoda, a članom 23. ovog Pravilnika da kontrolor Zavoda vrši nadzor nad osiguranikom za vrijeme privremene spriječenosti za rad, odnosno za vrijeme korištenja prava na naknadu plaće, od prvog dana privremene spriječenosti za rad i pravna odnosno fizička osoba za vrijeme za koje ono isplaćuje naknadu plaće na teret svojih sredstava. Također, ovim Pravilnikom je definisano da je ugovorna zdravstvena ustanova sa kojom Zavod ima zaključen ugovor, dužna najmanje jednom godišnje dostaviti izvještaj o radu izabranih doktora medicine, odnosno Liječničkog povjerenstva Zavodu, a ovaj izvještaj sadrži podatke u vezi s utvrđenim brojem privremene spriječenosti za rad do 42 dana i preko 42 dana i razloga (najčešće dijagnoze) zbog kojih je utvrđena privremena spriječenost za rad, kao i druge informacije, koja nisu dostavljena tokom 2023. godine.

Po osnovu naloga direktora Zavoda, stručni saradnik za zdravstvenu zaštitu Zavoda je u toku 2023. godine izvršio dva nadzora nad radom izabranih doktora, odnosno Liječničke komisije i kontrolu nad osiguranicima za vrijeme privremene spriječenosti za rad-bolovanja. Predmet kontrole su bili Dom zdravlja Livno i Dom zdravlja Tomislavgrad, odnosno 12 osiguranika. Ovi predmeti kontrole su izdvojeni prilikom obrade zahtjeva za refundiranje isplaćene naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad – bolovanja na teret Zavoda, zaprimljenih, jer je za osigurane osobe utvrđeno kako se nalaze na bolovanju duže vrijeme, odnosno preko rokova propisanih federalnim Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Pravilnikom o postupku i kriterijima za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad osiguranika, kroz uvid u medicinske kartone i priloženu medicinsku dokumentaciju. **Prema prezentiranim zapisnicima o obavljenom nadzoru, konstatovane su određene nepravilnosti, ali do okončanja revizije nije prezentirano da li je Zavod poduzeo aktivnosti s ciljem otklanjanja utvrđenih nepravilnosti. Pored toga, kako je prezentovano, ugovorne ustanove nisu dostavile izvještaje o radu izabranih doktora medicine i Liječničkog povjerenstva Zavodu, koji sadrži podatke u vezi utvrđenog broja privremene spriječenosti za rad do 42 dana i preko 42 dana.**

Preporuka:

- ***poduzimati aktivnosti kako bi ugovorene zdravstvene ustanove dostavljale godišnje izvještaje o radu izabranih doktora medicine odnosno Liječničkog povjerenstva Zavodu, u skladu s Pravilnikom o postupku i kriterijima za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad osiguranika, i otklonile utvrđene nepravilnosti.***

⁴¹ Sl. novine FBiH, br. 3/17

⁴² „Narodne novine Hercegbosanske županije“, br. 6/11

Tekuća pomoć pojedincima putem refundacija iskazana je u iznosu od 319.875 KM, a odnosi se na refundaciju sredstava za nabavku lijekova (Clexane), za obavljene dijagnostičkih pretraga, za troškove usluga prevoza sanitetskim vozilom i druge, a na osnovu zahtjeva osiguranika uz koju se prilaže potrebna dokumentacija, te odluka direktora Zavoda kojima se odobrava refundacija sredstava osiguranicima. U toku 2023. godine na snazi je bila Odluka o uslovima i načinu refundiranja novčanih sredstava utrošenih za nabavku lijeka Clexane, koju je Upravni odbor Zavoda donio 31. 10. 2022. godine. Uvidom u revidirani uzorak rashoda po osnovu tekućih pomoći pojedincima putem refundacija konstatovano je da su realizovane u skladu s Odlukom o uslovima i načinu refundiranja novčanih sredstava utrošenih za nabavku lijekova Clexane.

Putni troškovi radi ostvarivanja zdravstvene zaštite iznose 315.015 KM, a odobravanje naknade za putne troškove se vrši u skladu s Odlukom o naknadi putnih troškova u vezi korištenja zdravstvene zaštite osiguranih osoba Zavoda koju je 8. 12. 2022. godine donio Upravni odbor. Naime, osiguranicima Zavoda pripada pravo na naknadu putnih troškova, kada su putem Komisije za vanjska liječenja upućeni u ugovornu zdravstvenu ustanovu u drugo mjesto izvan HBŽ, a na području Bosne i Hercegovine. Zavod vrši obračun i isplatu putnih troškova osiguranicima, po osnovu putnog naloga, na kojem stoji potvrda o izvršenom pregledu/liječenju zdravstvene ustanove u koju je osigurana osoba upućena, te zahtjev za isplatu naknade osiguranika. Visina naknade utvrđena je Odlukom o naknadi putnih troškova u vezi korištenja zdravstvene zaštite osiguranih osoba Zavoda, odnosno množenjem broja kilometara povratne najkraće putne relacije sa iznosom 0,18 KM. Obavljenom revizijom utvrđeno je da su ovi transferi evidentirani i nastali u skladu sa navedenom Odlukom.

Tekući transferi zdravstvenim ustanovama iskazani su u iznosu 86.237 KM (planiran iznos od 300.000 KM u finansijskom planu Zavoda za 2023. godinu). Upravni odbor je donosio pojedinačne odluke za finansiranje nabavki opreme u zdravstvenim ustanovama na području Kantona (Dom zdravlja Tomislavgrad- tri odluke Upravnog odbora ukupno 51.380 KM; Dom zdravlja Kupres – jedna odluka Upravnog odbora 20.000 KM i Dom zdravlja Drvar – dvije odluke Upravnog odbora ukupno 14.857 KM). Zdravstvene ustanove su dostavljale Zavodu pojedinačne zahtjeve za finansijsku pomoć za nabavku opreme neophodne za rad i zaključene ugovore sa dobavljačima o nabavci opreme.

Članom 13. federalnog Zakona o zdravstvenoj zaštiti, kao ni kantonalnim Zakonom o zdravstvenom osiguranju, nije predviđeno osiguranje sredstava za investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova u finansijskom planu zavoda zdravstvenog osiguranja kantona, već da se sredstva za te namjene osiguravaju u budžetima kantona, u skladu s planom i programom mjera zdravstvene zaštite za područje kantona koji utvrđuje Vlada na prijedlog resornog ministra. Također, federalnim i kantonalnim zakonom o zdravstvenom osiguranju je propisano da se obaveznim zdravstvenim osiguranjem osiguravaju osiguranicima i članovima porodice osiguranika prava na korištenje zdravstvene zaštite i prava na novčane naknade i pomoći u skladu sa ovim Zakonom. Navedene odluke Upravnog odbora nisu u skladu sa federalnim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti jer je u njemu propisano da nije predviđeno osiguranje sredstava za investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova u finansijskom planu zavoda zdravstvenog osiguranja kantona, već da se sredstva za te namjene osiguravaju u budžetima kantona, kao i da obavezno zdravstveno osiguranje osigurava osiguranicima i članovima porodice osiguranika prava na korištenje zdravstvene zaštite i prava na novčane naknade i pomoći.

Osim toga, ovako realizovani rashodi imaju karakter kapitalnih transfera, odnosno nepovratnih davanja u svrhu nabavke kapitalne imovine, zbog čega ih je trebalo planirati i knjigovodstveno evidentirati u okviru pozicije kapitalnih transfera. Navedeni način planiranja i posljedično knjigovodstvenog evidentiranja kapitalnih transfera u okviru tekućih transfera imao je za posljedicu precijenjene rashode po osnovu tekućih transfera od 86.237 KM i potcijenjene kapitalne transfere u iznosu od 86.237 KM, bez uticaja na finansijski rezultat. Navedeno nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu u budžetu u FBiH.

Preporuka:

- **sredstva Zavoda planirana finansijskim planom koristiti za namjene utvrđene u skladu sa kantonalnim Zakonom o zdravstvenom osiguranju.**

Tekuće pomoći pojedincima putem komisija iskazane su u ukupnom iznosu od 79.712 KM. Odobranje ove pomoći uređeno je Pravilnikom o odobravanju jednokratnih novčanih pomoći osiguranim osobama Zavoda, koji datira iz 2016. godine, te njegovom izmjenom i dopunom iz 2020. godine. U skladu s ovim pravilnikom, jednokratna pomoć se odobrava na osnovu zahtjeva i dokumentacije iz koje proizilazi da je osoba teško bolesna i da joj je potrebna pomoć pri izmirivanju povećanih troškova liječenja, nabavci lijekova i ortopedskih pomagala koja se ne izdaju i ne propisuju na teret Zavoda. Pravilnikom su utvrđeni i kriteriji za bodovanje zahtjeva za jednokratnu pomoć. Osigurane osobe ostvaruju pravo na jednokratnu pomoć pod uslovom da dokažu neophodnost novčane pomoći putem medicinske i druge dokumentacije.

7.1.3 Finansijski rezultat

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta Zavod je iskazao finansijski rezultat u iznosu od 2.700.098 KM (neraspoređeni višak prihoda nad rashodima), kao razliku između prihoda iskazanih u iznosu od 41.904.571 KM i rashoda i izdataka u iznosu od 39.204.473 KM.

U finansijskim izvještajima za 2023. godinu neraspoređeni višak prihoda nad rashodima iskazan je u iznosu od 6.186.976 KM, od čega se na neraspoređeni višak prethodnog perioda odnosi 3.486.878 KM i na neraspoređeni višak 2023. godine 2.700.098 KM. Pored toga, na izvorima sredstava rezervi iskazane su zakonske rezerve u iznosu od 2.045.351 KM.

U Odluci Upravnog odbora od 27. 2. 2024. godine o rasporedu viška prihoda utvrđeno da iskazani višak prihoda nad rashodima za 2023. godinu u iznosu od 2.700.098 KM se raspoređuje na konto – neraspoređeni višak prihoda i rashoda.

U finansijskim izvještajima za 2023. godinu iskazan je finansijski rezultat kako slijedi:

R. br.	Opis	Budžet za tekuću godinu	Ostvareno u tekućoj godini	Ostvareno u prethodnoj godini	Index (4/3)x100
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	40.047.550	41.904.571	36.370.023	105
II	RASHODI	39.831.450	39.141.758	33.502.075	98
III	TEKUĆI SUFICIT/DEFICIT I – II	216.100	2.762.813	2.867.948	1.279
IV	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA	216.100	62.715	147.881	29
V	UKUPAN DEFICIT/SUFICIT III – IV	0	2.700.098	2.720.067	0
VI	NETO SMANJENJE FINANSIJSKE IMOVINE	0	0	0	0
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA)	0	0	0	0
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	0	2.700.098	2.720.067	0

Podaci iz bilansa stanja:

Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	6.186.976	3.486.878	177
---	-----------	-----------	-----

7.2 BILANS STANJA**7.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe**

Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe iskazane su u iznosu od 14.469.688 KM, a najvećim dijelom se odnose na: novčana sredstva (13.577.500 KM) i kratkoročna potraživanja (889.850 KM).

7.2.1.1 Novčana sredstva

Novčana sredstva iskazana u iznosu od 13.577.500 KM, odnose se na novčana sredstva koja se vode na transakcijskom računu kod Intesa SanPaolo banke d.d. Sarajevo (13.577.290 KM) i u blagajni Zavoda (210 KM). Pored glavnog računa za redovno poslovanje, Zavod ima i depozitni račun (za uplatu doprinosa), devizni račun (EUR) i namjenski račun za oročena sredstva, koji na 31. 12. 2023. godine nisu imali iskazana stanja. Zavod ima zaključene ugovore o transakcijskom računu – računu javnih prihoda, ugovor o transakcijskom računu i ugovor o otvaranju deviznog računa, koji su 2019. godine zaključeni sa Intesa SanPaolo bankom d.d., kao i anekse ovih ugovora od 15. 6. 2021. godine. Zavod je na namjenskom računu za oročena sredstva koji je otvoren kod Intesa SanPaolo banke d.d. na 1. 1. 2023. godine imao iskazan saldo u iznosu od 6.000.000 KM, po osnovu ugovora o oročavanju novčanih sredstava koji je Zavod 4. 3. 2022. godine zaključio sa Intesa SanPaolo bankom d.d., a nakon isteka ugovora o oročenju, saldo na 31. 12. 2023. godine iznosi 0 KM. U toku 2023. godine, Upravni odbor Zavoda donio je 23. 2. 2023. godine odluke o davanju saglasnosti za raspisivanje javnog poziva za odabir poslovne banke za pružanje usluge bez naknade i javnog poziva za izbor banke za oročavanje raspoloživih novčanih sredstava. Direktor je raspisao 3. 3. 2023. godine Javni poziv za izražavanje interesa za pružanje usluga poslovne banke – bez naknade na period od četiri godine, međutim do krajnjeg roka za dostavljanje prijava 20. 3. 2023. godine, nije pristigla ni jedna ponuda po objavljenom javnom pozivu. Zavod nije objavio javni poziv za izbor banke za oročavanje raspoloživih novčanih sredstava.

Stanje transakcijskog računa iskazano u poslovnim knjigama Zavoda, usaglašeno je sa bankom putem Izvoda otvorenih stavki sa 31. 12. 2023. godine.

7.2.1.2 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja iskazana u iznosu od 889.850 KM, najvećim dijelom odnose se na potraživanja od FZZOIR-a po osnovu paušalnih naknada i stvarnih troškova na osnovu međunarodnih Ugovora o socijalnom osiguranju između Bosne i Hercegovine i drugih država (716.443 KM) i potraživanja za regresne postupke od osiguravajućih kuća (162.043 KM).

Potraživanja od FZZOIR-a po osnovu stvarnih troškova i paušalnih naknada iskazana su u iznosu od 716.443 KM od čega se na potraživanja za paušalne naknade odnosi 707.788 KM i za stvarne naknade 8.655 KM. Ova potraživanja se odnose se na potraživanja po osnovu stvarnog obračuna troškova za inostrane osiguranike (kojima su zdravstvene usluge pružene u zdravstvenim ustanovama) i po osnovu paušalnih naknada koje se obračunavaju za osiguranike koji uživaju penziju inostranog nosioca a imaju prebivalište u FBiH, te za članove porodica zaposlenika koji je na radu u inostranstvu, a žive na prostoru FBiH.

Zavod je uspostavio evidenciju potraživanja stvarnih troškova/hitna zdravstvena usluga inoosiguranicima u ukupnom iznosu po državama i kvartalima za period od 2020. do 30. 9. 2023. godine. Međutim, iz prezentiranih evidencija nije vidljivo ko je pružatelj usluga (zdravstvena ustanova), kada su izvršene usluge, iznos ispostavljene fakture i drugi podaci koji su neophodni da navedene pomoćne evidencije budu cjelovite i sveobuhvatne. Iz svega navedenog konstatujemo da Zavod nema uspostavljenu potpunu pomoćnu evidenciju potraživanja za stvarne troškove proizašle iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, niti ima pomoćnu evidenciju potraživanja po osnovu paušalnih naknada, koje bi služile kao osnov za blagovremeno i kontinuirano usaglašavanje vlastite evidencije sa FZZOIR-om. Nisu prezentirane ni pomoćne evidencije obaveza po osnovu stvarnih troškova i paušalnih naknada Zavoda proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju.

Zavod do obavljanja prethodne revizije 2023. godine nije vršio knjigovodstveno evidentiranje potraživanja i odnosnih razgraničenih prihoda nastalih po osnovu paušalnih naknada i stvarnih troškova liječenja, odnosno nisu evidentirana potraživanja po ovom osnovu u momentu kada su nastala, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.

Postupajući po datoj preporuci u Pismu menadžmentu za 2023. godinu Zavod je knjigovodstveno evidentirao 30. 11. 2023. godine potraživanja po osnovu stvarnih troškova i paušalnih naknada i odnosne razgraničene prihode proizašle iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju od država ugovornica po osnovu pojedinačnih obračuna stvarnih troškova i paušalnih naknada Zavoda upućenih prema FZZOiR- u (po zemljama i kvartalima 2020, 2021, 2022. i 2023. godine).⁴³ **S obzirom na to da nisu prezentirane potpune pomoćne evidencije potraživanja po osnovu stvarnih troškova i paušalnih naknada proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju na 31. 12. 2023. godine, ne možemo potvrditi da su sva potraživanja po osnovu stvarnih troškova i paušalnih naknada i razgraničeni prihodi knjigovodstveno evidentirani u Glavnoj knjizi Zavoda.**

FZZOiR je 26. 2. 2024. godine Zavodu dostavio međusobni obračun stvarnih troškova i paušalnih naknada na 31. 12. 2023. godine (Izvod za usaglašavanje stanja). Zavod je 14. 3. 2024. FZZOiR-u dostavio odgovor na Izvode za usaglašavanje stanja i utvrdio određena neslaganja sa FZZOiR-om. Do okončanja nije prezentirana povratna informacija od FZZOiR-a po navedenom.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, zaključno sa 31. 12. 2023. godine Zavod potražuje od FZZOiR na ime stvarnih troškova 707.788 KM (zbirno za sve države), a prema evidencijama FZZOiR-a potraživanja za stvarne troškove iznose 667.102 KM; obaveze Zavoda prema FZZOiR-u po osnovu stvarnih troškova iznose 0 KM (zbirno za sve države), a prema evidencijama FZZOiR-a obaveze za stvarne troškove iznose 5.347 KM; obaveze Zavoda prema FZZOiR-u na ime paušalnih naknada iznose 2.611.102 KM (zbirno za sve države), a prema evidencijama FZZOiR-a obaveze za paušalne naknade iznose 2.633.225 KM i potraživanja Zavoda od FZZOiR-a na ime paušalnih naknada iznose 8.655 KM (država Crna gora), a prema evidencijama FZZOiR-a potraživanja za paušalne troškove iznose 8.620 KM.

Preporuka:

- **uspostaviti potpune pomoćne evidencije potraživanja i obaveza proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, koje će služiti kao osnov za knjigovodstveno evidentiranje i usaglašavanje sa Zavodom zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH.**

Potraživanja za regresne postupke od osiguravajućih kuća iskazana su u iznosu od 162.043 KM. Zavod je u skladu s članovima 66. i 71. Zakona o zdravstvenom osiguranju, obavezan zahtijevati naknadu prouzrokovane štete od lica koje je prouzrokovalo bolest, povredu ili smrt osiguranog lica, kao i naknadu štete kada je ista nastala upotrebom motornog vozila, neposredno od pravnog lica za osiguranja imovine i lica, kod koga je štetnik sklopio ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima. Navedena potraživanja datiraju iz perioda 2020.-2023. godina i poduzeti su odgovarajući postupci za njihovu naplatu.

Uvidom u prezentirane Izvode otvoreni stavki sa 31. 12. 2023. godine izvršeno je usaglašavanje sa kupcima (570.717 KM) za 64 % iskazanih potraživanja. Najveći dio neusaglašenih potraživanja odnosi se na FZZOiR.

7.2.2 Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima Zavoda iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti 641.320 KM (nabavne vrijednost 1.461.432 KM, ispravke vrijednosti 820.112 KM), koliko su iskazani i izvori stalnih sredstava. Struktura stalnih sredstava na datum bilansa iskazana je u sljedećim neto vrijednostima: građevinski objekti (568.899 KM), oprema i namještaj (54.411 KM), motorna vozila (8.656 KM), umjetnička djela (7.513 KM) i softver i licence (1.841 KM).

⁴³ Nema potraživanja po osnovu stvarnih troškova i paušalnih naknada iz perioda prije 2020. godine.

Građevinski objekti iskazani su u vrijednosti od 568.899 KM (nabavne vrijednosti 782.554 KM, ispravke vrijednosti 213.655 KM), odnose se na upravnu zgradu u Livnu u kojoj je sjedište Zavoda i područni ured Livno (sadašnja vrijednost 479.765 KM), poslovni prostor Bosansko Grahovo (59.774 KM) i poslovni prostor Drvar (29.360 KM). Nije prezentirana vjerodostojna knjigovodstvena dokumentacija na osnovu koje su iskazane poslovne zgrade u Livnu, Bosanskom Grahovu i Drvaru. Zavod ne posjeduje validnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora koje koristi i koje su iskazane u poslovnim knjigama Zavoda. Naime, za upravnu zgradu u Livnu, Zavod posjeduje Zemljišno knjižni izvadak od 21. 9. 2021. godine, za gradilište po kojem je kao vlasnik nekretnina upisana „općenarodna imovina, organ upravljanja NOO Livno“ sa 1/1, a pravo trajnog besplatnog korištenja na nekretnini u korist Sreskog zavoda za socijalno osiguranje u Livnu. Od ukupne knjigovodstvene vrijednosti ovog građevinskog objekta (479.765 KM), možemo potvrditi iznos od 121.423 KM koji se odnosi na dva poslovna prostora u okviru upravne zgrade u Livnu. Naime, Zavod je 2014. godine od Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje kupio poslovni prostor u okviru upravne zgrade Livno sadašnje vrijednosti 66.908 KM (nabavne vrijednost 74.962 KM i ispravke vrijednost 8.054 KM), koji nije proveden kroz Zemljišno knjižni izvadak. Također, Zavod je 2022. godine kupio stambeni prostor veličine 43m², a koji je sastavni dio upravne zgrade u Livno, sadašnje vrijednosti 54.515 KM (nabavne vrijednost 55.798 KM i ispravke vrijednosti 1.283 KM), za koji nam je prezentovan kupoprodajni ugovor iz 2022. godine. Poslovni prostori u Tomislavgradu, Kupresu i Glamoču se koriste po osnovu zaključenih ugovora o zakupu.

Prema pismenoj informaciji pomoćnika direktora za pravne, kadrovske i opće poslove o statusu nekretnina koje se vode u knjigovodstvenim evidencijama Zavoda, Zavod je 10. 3. 2022. uputio zahtjev Općinskom sudu u Livnu – Zemljišnoknjižnom uredu za upis prava vlasništva nad katastarskim česticama na kojima se nalazi objekat Zavoda, s udjelom 1/1 u korist Zavoda, ali Općinski sud u Livnu još nije riješio navedeni zahtjev. Ove parcele su predmet postupka Javnog izlaganja nekretnina u skladu s odredbama Zakona o premjeru i katastru nekretnina BiH. Trenutno je u toku implementacija novog prostornog plana Grada Livno u kojem je uplanjen objekt upravne zgrade u Livnu, a po završetku implementacije prostornog plana bit će moguće izvršiti upis prava vlasništva nad ovim objektom u korist zavoda s vlasničkim udjelom 1/1. Za poslovni objekt u Drvaru dato je obrazloženje da je kao vlasnik ovog prostora upisan Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, a za poslovni prostor u Bosanskom Grahovu da je kao vlasnik uknjižen Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje, te da u Drvaru i Bosanskom Grahovu ne postoje zemljišne knjige već Popisni katastar nekretnina.

Uvećanje nabavne vrijednosti stalnih sredstava u revidiranoj godini iznosilo je 268.543 KM. Najvećim dijelom se odnosi na uvećanje za 17,4% po osnovu izvršene revalorizacije stalnih sredstava, a po odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH koje su bile na snazi u 2022. godini. Uvećanje nabavne vrijednosti stalnih sredstava po osnovu revalorizacije iznosilo je 205.828 KM. Revalorizacija je evidentirana pod 31. 1. 2023. godine za stalna sredstva nabavljena prije januara 2023. godine. Izvršena je na način da je povećana vrijednost stalnih sredstava i njihova ispravka za iznos revalorizacije, a efekti revalorizacije su evidentirani u korist izvora stalnih sredstava.

Zavod ne posjeduje vjerodostojnu knjigovodstvenu dokumentaciju na osnovu koje su knjigovodstveno evidentirani poslovni prostori koje koristi (iskazani u poslovnim knjigama na 31. 12. 2023. godine u iznosu od 447.476 KM sadašnje vrijednosti), izuzev poslovnih prostora nabavljenih 2014. i 2022. godine (sadašnje vrijednosti 121.423 KM). Nije prezentirano kako je utvrđena vrijednost tih poslovnih prostora, kao ni na osnovu čega je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje, što nije u skladu s članovima 10. i 11. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, kojima je definisano da je knjigovodstvena isprava dokaz o nastalom poslovnom događaju, služi kao osnov za knjiženje u poslovnim knjigama, a njen sadržaj mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati vrstu, obim, karakter i tehnička obilježja nastale promjene. Pored toga, Zavod ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja nekretnina koje koristi (dio upravne zgrade Livno u kojoj je smješteno sjedište Zavoda i područni ured Livno, poslovni prostor u Bosanskom Grahovu i poslovni prostor u Drvaru), čija je nabavna vrijednost na 31. 12. 2023. godine u poslovnim knjigama iskazana u iznosu od 651.794 KM.

Preporuka:

- **osigurati validnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora koji su knjigovodstveno evidentirani u poslovnim knjigama, kao i njihovoj vrijednosti, s ciljem realnog iskazivanja imovine u finansijskim izvještajima.**

7.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su ukupnom iznosu od 5.433.095 KM, a njihovu strukturu čine: kratkoročne tekuće obaveze u iznosu od 4.221.971 KM, kratkoročna razgraničenja u iznosu od 1.040.038 KM i obaveze prema zaposlenicima u iznosu od 171.086 KM.

Od ukupno iskazanih kratkoročnih tekućih obaveza u iznosu od 4.221.971 KM, najveći dio odnosi se na obaveze prema dobavljačima (4.040.080 KM). Zavod je usaglasio 3.322.844 KM obaveza prema dobavljačima, što je 82,25% od ukupno iskazanih obaveza prema dobavljačima. Od ukupno neusaglašenih obaveza u iznosu od 717.236 KM ili 17,59%, najznačajnije su obaveze prema kliničkim centrima u Republici Hrvatskoj u iznosu od 658.304 KM, od čega se obaveze u iznosu od 641.151 KM odnose na period 2002-2009. godina (Klinička bolnica Sveti duh Zagreb, Klinička bolnica Dubrava, Bolnica Jordanovac Zagreb, Klinika za tumore Zagreb, Klinička bolnica Osijek, Psihijatrijska bolnica Rab, Opća bolnica Sisak, Opća bolnica Knin, Klinika za traumatologiju Zagreb i Klinika za dječje bolesti Zagreb). S tim u vezi, prezentovan je Izvod otvorenih stavki na 31. 10. 2023. godine, koji je Zavodu dostavila Klinička bolnica Dubrave, na koji Zavod nije odgovorio u roku do 8 dana, kako je to propisano članom 23. stav 3. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Klinička bolnica Sveti duh i Klinika za dječje bolesti Zagreb, dostavile su Zavodu Izvode otvorenih stavki na 31. 12. 2023. godine, na kojim nisu evidentirana potraživanja iz perioda 2002-2009. godine. Ostali klinički centri koji imaju potraživanja prema Zavodu iz perioda 2002-2009. godina nisu dostavili Izvode otvorenih stavki, radi usklađivanja.

Nismo se uvjerali u realnost iskazanih obaveza prema dobavljačima u poslovnim knjigama Zavoda, s obzirom na to da se u okviru njih značajan dio u iznosu od 641.151 KM odnosi na dugovanja nastala u periodu od 2002. do 2009. godine prema zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj, za koje nije prezentirana dokumentacija o potvrdi, odnosno izvršenom usaglašavanju tih obaveza.

Preporuka:

- **preispitati osnovanost iskazanih obaveza prema zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj iz perioda 2002-2009. godine, te shodno konstatovanom poduzeti aktivnosti s ciljem njihovog realnog iskazivanja.**

U vezi s obavezama prema ustanovama u Republici Hrvatskoj koje datiraju iz perioda 2002-2009. godine, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske donio je 28. 3. 2023. godine presudu i Rješenje⁴⁴ kojom se žalbe Kliničkog bolničkog centra Zagreb i Zavoda odbijaju kao neosnovane i kojim se potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Zagrebu⁴⁵ od 2. 12. 2022. godine, kojim se ukida platni nalog Trgovačkog suda u Zagrebu od 18. 9. 2020. godine kojim je naloženo da Zavod isplati tužitelju Kliničkom bolničkom centru Zagreb ukupan iznos od 3.854.540 HRK, koji se odnosi na period 2002-2009. godina, sa zateznim kamatama. Obaveze su nastale zaključenim Ugovorom o saradnji, sklopljenim između Kliničkog bolničkog centra Zagreb i Kliničke bolnice Mostar, te Sporazumom između Kliničke bolnice Mostar i Zavoda, kojima je ugovoreno da će Klinička bolnica Mostar slati pacijente kojima ne može osigurati adekvatnu zdravstvenu zaštitu, uz saglasnost Zavoda, u Klinički bolnički centar Zagreb na liječenje i pružanje ostalih zdravstvenih usluga. Zavod je 1. 12. 2020. godine podnio Prigovor Trgovačkom sudu u Zagrebu na izdato Rješenje, kojim osporava u cijelosti osnov i visinu potraživanja Kliničkog bolničkog centra Zagreb.

⁴⁴ Br. 37 Pž-795-2023/2

⁴⁵ Br. P-2156/2022-2

Na osnovu presude i rješenja koji je donio Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, a kojim je utvrđeno da Zavod nema obavezu da isplati iznos od 3.854.540 HRK Kliničkom bolničkom centru Zagreb, Upravni odbor Zavoda je donio 27. 10. 2023. godine odluku o otpisu obaveza prema kliničkom bolničkom centru Zagreb u iznosu od 804.266 KM, te da će se knjigovodstveno evidentiranje izvršiti na teret konta 311110 – Obaveze prema dobavljačima, a odobri konto 521111 – Ostali izvori sredstava, što je i izvršeno.

Dio kratkoročnih tekućih obaveza se odnosi na obaveze za stvarne troškove prema zdravstvenim ustanovama iskazane u iznosu od 47.712 KM. Postupajući po danoj preporuci u Pismu menadžmentu za 2023. godinu, Zavod je knjigovodstveno evidentirao fakture zaprimljene tokom 2023. godine od zdravstvenih ustanova s područja Kantona za izvršene usluge hitne zdravstvene zaštite inoosiguranicima u iznosu od 164.059 KM. S obzirom na to da nije prezentirana pomoćna evidencija obaveza po osnovu stvarnih troškova za inoosiguranike kojima su pružene zdravstvene usluge na području HBŽ-a, ne možemo potvrditi da su knjigovodstveno evidentirane sve obaveze i rashodi po ovom osnovu. Za navedeno je data preporuka u tački Izvještaja 7.2.1.2 Izvještaja.

Kratkoročna razgraničenja u iznosu od 1.040.038 KM se najvećim dijelom odnose na razgraničene ostale prihode (paušalnih naknada i stvarnih troškova) u iznosu od 716.443 KM i razgraničene ostale prihode za regresne postupke 154.302 KM.

Obaveze prema zaposlenicima iskazane u iznosu od 171.086 KM, odnose se na obaveze za plaće i naknade zaposlenicima za mjesec decembar 2023. godine.

7.2.4 Popis imovine i obaveza

Odlukom Upravnog odbora od 4. 12. 2023. godine formirana je Centralna popisna komisija, Komisija za popis novčanih sredstava, obaveza i potraživanja i Komisija za popis stalnih sredstava i sitnog inventara Zavoda, a ovom Odlukom utvrđeno je da je rok za izvršenje popisa 15. 1. 2024. godine.

Centralna popisna komisija je na osnovu pojedinačnih izvještaja imenovanih komisija, sačinila Izvještaj o popisu na 31. 12. 2023. godine, u kojem nisu konstatovane razlike. U ovom Izvještaju, dat je prijedlog za rashod stalnih sredstava sadašnje vrijednosti 0 KM (nabavne vrijednosti 10.760 KM), te da se razmotre činjenice i pravne mogućnosti otpisa obaveza prema zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj koje datiraju iz perioda 2002.-2009. godine u ukupnom iznosu 641.151 KM. Upravni odbor Zavoda donio je 27. 2. 2024. godine Odluku o usvajanju Izvještaja Centralne popisne komisije, kao i prijedloga odluke za rashodovanje stalnih sredstava.

Izvršen je stvarni popis i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Popisna komisija je konstatovala činjenično stanje vezano za vlasništvo nad građevinskim objektima koji su iskazani u knjigovodstvenoj evidenciji (detaljnije obrazloženo u tački 7.2.2. Izvještaja).

7.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH utvrđeno je da Izvještaj o novčanim tokovima predstavlja pregled priliva i odliva gotovine i gotovinskih ekvivalenata iskazanih u izvještajnom periodu.

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 41.889.280 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 39.225.757 KM, što za rezultat ima pozitivan novčani tok od 2.663.523 KM.

Izvještaj o novčanim tokovima sačinjen je u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

8. JAVNE NABAVKE

Direktor Zavoda donio je 10. 1. 2023. Plan nabavki za 2023. godinu, kojim su predviđene javne nabavke ukupne vrijednosti 392.500 KM.⁴⁶ U toku 2023. godine usvojene su dvije izmjene i dopune Plana nabavki.⁴⁷

Izmjene i dopune Plana nabavki odnosile su se na izmjenu procijenjene vrijednosti postupaka. **Na Portalu javnih nabavki objavljen je samo Plan nabavki, a ne i njegove izmjene i dopune, što nije u skladu s članom 17. stav 7. Zakona o javnim nabavkama, kojim je propisano da ugovorni organ objavljuje sve izmjene i dopune plana na portalu javnih nabavki.**

Pregled planiranih, realizovanih i uzorkovanih postupaka javnih nabavki dat je u tabeli:

Vrsta postupka	Planirane nabavke*		Provedene nabavke		Revidirani uzorak	
	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka	Iznos u KM
Direktni sporazum	15	74.600	15	79.727	5	42.953
Konkurentski zahtjev	9	313.700	5	114.050	3	45.317
Pregovarački bez objave obavještenja	1	16.200	1	15.380	1	15.380
Aneks II	1	12.000	0	0	0	0
Ukupno	26	416.500	21	209.157	9	103.650

*Prema posljednjim izmjenama

Prema prezentiranom pregledu provedenih postupaka, u toku 2023. godine, realizovane su javne nabavke ukupne vrijednosti 209.157 KM, što je 50,22 % u odnosu na planirano. Realizovan je jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja (15.380 KM), pet konkurentskih zahtjeva za dostavljanje ponuda (114.050 KM) i 15 direktnih sporazuma (98.007 KM).

Izvršili smo uvid u sljedeće postupke: jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja za nabavku tehničke podrške „Software update licence & support Oracle (15.380 KM); tri konkurentska zahtjeva za dostavljanje ponuda za nabavku lož ulja (11.170 KM), uredskog materijala (6.652 KM) i klima uređaja (27.495 KM); pet direktnih sporazuma za nabavku: lož-ulja (5.233 KM), osiguranja zaposlenih i vozila (5.840 KM), usluga vanjske revizije (9.360 KM), sistematski pregled zaposlenika (7.999 KM) i rekonstrukcije ureda (14.521 KM).

Planom nabavki planirano je pokretanje konkurentskog zahtjeva za nabavku radova „Izvođenje radova“ procijenjene vrijednosti 50.000 KM, a izmjenama i dopunama Plana nabavki procijenjeni iznos za ovu nabavku je uvećan na 90.000 KM. Prema pismenom obrazloženju odgovorne osobe ova nabavka se odnosi na klimatizaciju zgrade koja je predviđena Finansijskim planom za 2023. godinu na poziciji kapitalnih izdataka za održavanje i rekonstrukciju zgrade,⁴⁸ a planirani iznos za ovu nabavku nije utvrđen na osnovu procjena troškova klimatizacije zgrade, već je ovaj iznos planiran kako bi se osigurala dovoljna sredstva u slučaju da se započne proces klimatizacije zgrade. Direktor Zavoda donio je 4. 4. 2023. Odluku kojom se odobrava pokretanje postupka nabavke i ugradnje klima uređaja provođenjem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponude, procijenjene vrijednosti 36.270 KM, a da nije prethodno izvršena izmjena i dopuna Plana nabavki, kojom bi se ovaj postupak uvrstio u Plan nabavki. Zavod je nakon provođenja ovog postupka zaključio ugovor s dobavljačem Rimenerg d.o.o. Banovići u vrijednosti 27.495 KM. **Ovo nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, kojim je definisano da ugovorni organ započinje postupak javne nabavke ako je nabavka predviđena u planu nabavki.**

⁴⁶ Sve vrijednosti planiranih i izvršenih nabavki su sa iskazanim PDV-om.

⁴⁷ 18. 1. 2023. i 18. 4. 2023. godine

⁴⁸ Finansijskim planom za 2023. godinu u okviru kapitalnih izdataka planirano je ulaganje u održavanje i rekonstrukciju zgrade u iznosu od 50.000 KM, a izmjenama i dopunama Finansijskog plana za 2023. godinu, ovaj iznos je uvećan na 90.000 KM.

Pored toga, prema datom obrazloženju odgovorne osobe u okviru planirane nabavke radova provedena su i četiri direktna sporazuma ukupne vrijednosti 14.521 KM, te su zaključeni sljedeći ugovori: sa dobavljačem Elcol d.o.o. zaključen je ugovor za nadzor ugradnje klima uređaja u vrijednosti 1.170 KM; sa dobavljačem Interijer gips d.o.o. zaključen je ugovor za nabavku izvođenja radova uredskih prostora u vrijednosti od 6.366 KM i ugovor za nabavku usluga farbanja i drugih vezanih usluga u vrijednosti od 2.291 KM; sa dobavljačem Niče d.o.o. zaključen je ugovor za nabavu uredskih vrata od 4.699 KM. **Međutim, ugovori sa dobavljačima Interijer gips d.o.o. i Niče d.o.o. zaključeni su po osnovu prethodno donesenih odluka kojima se odobravaju javne nabavke, koje ne sadrže sve elemente propisane članom 17. stav 2. Zakona o javnim nabavkama (vrsta postupka i procijenjena vrijednost javne nabavke).**

Direktor Zavoda je donio 12. 5. 2023. godine Odluku o pokretanju javne nabavke usluge tehničke podrške „Software update licence & support Oracle“, provođenjem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja, a na osnovu prethodno podnesenog zahtjeva Odjela za informatičke tehnologije da se ugovor sa dobavljačem „Oracle“ d.o.o. produži za period 1. 6. 2023. do 31. 5. 2024. godine. Ugovor je produžen na način da Oracle d.o.o. svake godine šalje prijedlog ugovora za nadogradnju licenci i tehničku podršku, na osnovu kojeg rukovodilac Odjela za informatičke tehnologije Zavoda upućuje zahtjev direktoru za produženje ugovora. Po odobrenju zahtjeva, ugovor se zaključuje s dobavljačem. **Nije prezentirano da je Zavod imenovao komisiju za javne nabavke za provođenje pregovaračkog postupka bez objave obavještenja. To nije u skladu s članom 13. stav 1. Zakona o javnim nabavkama.**

Za revidirane postupke nisu nam prezentirane pismene zabilješke o prethodnoj provjeri tržišta, koje bi sadržavale informaciju o svim radnjama i postupcima, kako to nalaže član 14. a. Zakona o javnim nabavkama.

Plan nabavki nije sačinjen na način da sadrži podatke o svim postupcima koji se planiraju provesti, kako bi se osiguralo transparentno provođenje javnih nabavki. Zavod nije objavio izmjene i dopune Plana na Portalu javnih nabavki. Pokrenut je postupak javne nabavke putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponude, a da prethodno nisu donesene izmjene i dopune Plana nabavki kojim bi se ovaj postupak uvrstio u Plan, niti je donesena posebna odluka o pokretanju postupka javne nabavke, kojom se mijenja Plan javnih nabavki. Nisu sačinjene pismene zabilješke o prethodnoj provjeri tržišta. Odluke o odobravanju postupaka javnih nabavki ne sadrže sve zakonom propisane elemente. Pored toga, Zavod nije formirao komisiju za javne nabavke kod provođenja pregovaračkog postupka bez objave obavještenja. To nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Preporuke:

- *planom javnih nabavki obuhvatiti sve nabavke koje se planiraju provesti u godini na koju se odnosi, a njegove izmjene i dopune objavljivati u zakonom propisanom roku na portalu javnih nabavki, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama;*
- *provoditi istraživanje tržišta i sačinjavati pisanu zabilješku prije pokretanja postupaka javnih nabavki, a postupke provoditi u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u dijelu ispunjenja uslova za njihovo pokretanje i formiranja komisija za provođenje postupaka.*

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2023. godinu Zavod je 29. 7. 2024. dostavio komentar, u kojem je naveo da je saglasan s Nacrtom.

Reviziju Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije obavio je revizorski tim u sastavu: Meliha Baručija – voditeljica tima, i Rubina Tanović – članica tima.

Voditeljica tima

Meliha Baručija, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom**

Mia Buljubašić, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju
zavoda, fondova i agencija**

Marijana Milićević, s. r.

V. PRILOZI

- 1. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

BOSNA I HERCEGOVINA
 FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

OBRAZAC GIB

 Identifikacijski broj: **428100485002**

 Šifra po kvalifikacionoj
 djelatnosti: **8430**

 Nadležno ministarstvo: **ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE HBŽ**

Operativni broj: _____

Organizacijski broj: _____

Potrošačka jedinica-glava: _____

Funkcionalni kod: _____

 Sjedište potrošačke jedinice: **LIVNO**

Fond: _____

 Pojedinačni obrasci: **X**

Konsolidovani obrasci: _____

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA
 Period izvještavanja : od 01.01.2023. do 31.12.2023.

R.b.	Broj Konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	Procenat 4/3 x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7
1		PRIHODI (2+17+36)	200	40.047.550	41.904.571	36.370.023	1.857.021	104,6%
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3+7+9+11+13+14+15+16)	201	37.592.550	39.314.407	35.102.174	1.721.857	104,6%
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća (4+5+6)	202	0	0	0	0	#DIV/0!
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	203	0	0	0	0	#DIV/0!
5	711200	Porezi na dobit preduzeća	204	0	0	0	0	#DIV/0!
6	711900	Porez na dobit banaka i dr.fin.organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	205	0	0	0	0	#DIV/0!
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7=8)	206	37.592.550	39.314.407	35.102.174	1.721.857	104,6%
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207	37.592.550	39.314.407	35.102.174	1.721.857	104,6%
9	713000	Porezi na plaću i radnu snagu (13=14)	208	0	0	0	0	#DIV/0!
10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209	0	0	0	0	#DIV/0!
11	714000	Porez na imovinu (15=16)	210	0	0	0	0	#DIV/0!
12	714100	Porez na imovinu	211	0	0	0	0	#DIV/0!
13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212	0	0	0	0	#DIV/0!
14	716000	Porezi na dohodak	213	0	0	0	0	#DIV/0!
15	717000	Prihodi od indirektnih poreza	214	0	0	0	0	#DIV/0!
16	719000	Ostali porezi	215	0	0	0	0	#DIV/0!
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18+26+34+35)	216	855.000	865.164	1.267.849	10.164	101,2%
18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (19+.....+25)	217	3.000	5.328	2.547	2.328	177,6%
19	721100	Prihodi od nefin.javnih preduzeća i fin. Institucija	218	0	0	0	0	#DIV/0!
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219	3.000	5.328	2.547	2.328	177,6%
21	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	220	0	0	0	0	#DIV/0!

22	721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	221	0	0	0	0	#DIV/0!
23	721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	222	0	0	0	0	#DIV/0!
24	721600	Prihodi od privatizacije	223	0	0	0	0	#DIV/0!
25	721700	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	224	0	0	0	0	#DIV/0!
26	722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga (27+.....33)	225	852.000	859.836	1.265.302	7.836	100,9%
27	722100	Administrativne takse	226	0	0	0	0	#DIV/0!
28	722200	Sudske takse	227	0	0	0	0	#DIV/0!
29	722300	Komunalne naknade i takse	228	0	0	0	0	#DIV/0!
30	722400	Ostale budžetske naknade i takse	229	0	0	0	0	#DIV/0!
31	722500	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim	230	0	0	0	0	#DIV/0!
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	231	45.000	34.027	55.258	-10.973	75,6%
33	722700	Neplanirane uplate-prihodi	232	807.000	825.809	1.210.044	18.809	102,3%
34	723000	Novčane kazne	233	0	0	0	0	#DIV/0!
35	777000	Drugi tekući prihodi	234	0	0	0	0	#DIV/0!
36		PRIMLJENI TRANSFERI (Transferi i donacije) (37+38+39+40+41+42)	235	1.600.000	1.725.000	0	125.000	107,8%
37	731100	Primljeni tekući transferi od inostranih Vlada i međunarodnih organizacija	236	0	0	0	0	#DIV/0!
38	732100	Primljeni transferi od ostalih nivoa vlasti	237	1.600.000	1.725.000	0	125.000	107,8%
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od inostranih Vlada	238	0	0	0	0	#DIV/0!
40	742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	239	0	0	0	0	#DIV/0!
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240	0	0	0	0	#DIV/0!
42	733100	Donacije	241	0	0	0	0	#DIV/0!
43		RASHODI (44+47+48+58+67+75+80)	242	39.831.450	39.141.758	33.502.075	-689.692	98,3%
44	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih (45+46)	243	1.854.700	1.774.258	1.620.388	-80.442	95,7%
45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	1.613.200	1.572.651	1.366.984	-40.549	97,5%
46	611200	Naknade troškova zaposlenih	245	241.500	201.607	253.404	-39.893	83,5%
47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	171.800	165.856	144.625	-5.944	96,5%
48	613000	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (49+.....+57)	247	35.706.750	35.507.515	29.046.220	-199.235	99,4%
49	613100	Putni troškovi	248	4.000	2.843	2.332	-1.157	71,1%
50	613200	Izdaci za energiju	249	35.000	25.872	23.971	-9.128	73,9%
51	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	250	36.500	32.180	27.471	-4.320	88,2%
52	613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	251	47.840	40.034	24.391	-7.806	83,7%
53	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	252	10.000	7.199	8.290	-2.801	72,0%

54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	32.200	31.568	30.428	-632	98,0%
55	613700	Izdaci za tekuće održavanje	254	15.000	11.307	14.148	-3.693	75,4%
56	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	255	30.000	17.194	34.620	-12.806	57,3%
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	35.496.210	35.339.318	28.880.569	-156.892	99,6%
58	614000	Tečući transferi i drugi tečući rashodi (59+.....+66)	257	2.098.200	1.694.129	2.690.842	-404.071	80,7%
59	614100	Tečući transferi drugim nivoima vlasti	258	0	0	0	0	#DIV/0!
60	614200	Tečući transferi pojedincima	259	1.755.000	1.594.334	1.177.510	-160.666	90,8%
61	614300	Tečući transferi neprofitnim organizacijama	260	300.000	86.237	1.500.000	-213.763	28,7%
62	614400	Subvencije javnim preduzećima	261	0	0	0	0	#DIV/0!
63	614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	262	0	0	0	0	#DIV/0!
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263	0	0	0	0	#DIV/0!
65	614700	Tečući transferi u inostranstvo	264	0	0	0	0	#DIV/0!
66	614800	Drugi tečući rashodi	265	43.200	13.558	13.332	-29.642	31,4%
67	615000	Kapitalni transferi (68+.....+74)	266	0	0	0	0	#DIV/0!
68	615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	267	0	0	0	0	#DIV/0!
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268	0	0	0	0	#DIV/0!
70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269	0	0	0	0	#DIV/0!
71	615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	270	0	0	0	0	#DIV/0!
72	615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	271	0	0	0	0	#DIV/0!
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272	0	0	0	0	#DIV/0!
74	615700	Kapitalni transferi u inostranstvo	273	0	0	0	0	#DIV/0!
75	616000	Izdaci za kamate (76+.....+79)	274	0	0	0	0	#DIV/0!
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275	0	0	0	0	#DIV/0!
77	616200	Izdaci za inostrane kamate	276	0	0	0	0	#DIV/0!
78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277	0	0	0	0	#DIV/0!
79	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	278	0	0	0	0	#DIV/0!
80	600000	Tečuća budžetska rezerva	279	0			0	#DIV/0!
81		TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 minus 43)	280	216.100	2.762.813	2.867.948	2.546.713	1278,5%
82		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281	0			0	#DIV/0!
83		PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84+85+86)	282	0	0	0	0	#DIV/0!
84	811100	Primici od prodaje stalnih sredstava	283	0	0	0	0	#DIV/0!
85	811200	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	284	0	0	0	0	#DIV/0!
86	811900	Ostali kapitalni primici	285	0	0	0	0	#DIV/0!

87	821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA (88+.....+93)	286	216.100	62.715	147.881	-153.385	29,0%
88	821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	287	0	0	0	0	#DIV/0!
89	821200	Nabavka građevina	288	0	0	49.191	0	#DIV/0!
90	821300	Nabavka opreme	289	126.100	20.876	18.456	-105.224	16,6%
91	821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	290	0	0	0	0	#DIV/0!
92	821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	291	0	0	0	0	#DIV/0!
93	821600	Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	292	90.000	41.839	80.234	-48.161	46,5%
94		NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (87 minus 83)	293	216.100	62.715	147.881	-153.385	29,0%
95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 minus 94)	294	0	2.700.098	2.720.067	2.700.098	#DIV/0!
96		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	295	0			0	#DIV/0!
97		PRIMICI OD FINANSIJSKE IMOVINE (98+.....+104)	296	0	0	0	0	#DIV/0!
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	297	0	0	0	0	#DIV/0!
99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	298	0	0	0	0	#DIV/0!
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	299	0	0	0	0	#DIV/0!
101	813400	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	300	0	0	0	0	#DIV/0!
102	813500	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i zajedničkim ulaganjima	301	0	0	0	0	#DIV/0!
103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302	0	0	0	0	#DIV/0!
104	813700	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	303	0	0	0	0	#DIV/0!
105	822000	IZDACI ZA FINANSIJSKU IMOVINU (106+.....+112)	304	0	0	0	0	#DIV/0!
106	822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	305	0	0	0	0	#DIV/0!
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i	306	0	0	0	0	#DIV/0!
108	822300	Pozajmljivanje javnim preduzećima	307	0	0	0	0	#DIV/0!
109	822400	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	308	0	0	0	0	#DIV/0!
110	822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	309	0	0	0	0	#DIV/0!
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310	0	0	0	0	#DIV/0!
112	822700	Pozajmljivanje u inostranstvo	311	0	0	0	0	#DIV/0!
113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (97 minus 105)	312	0	0	0	0	#DIV/0!
114		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	313	0	0	0	0	#DIV/0!
115		PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (116+120)	314	0	0	0	0	#DIV/0!
116	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja (117+118+119)	315	0	0	0	0	#DIV/0!
117	814100	Zajmovi primljeni kroz državu	316	0	0	0	0	#DIV/0!
118	814200	Primici od inostranog zaduživanja	317	0	0	0	0	#DIV/0!
119	814300	Primici od domaćeg zaduživanja	318	0	0	0	0	#DIV/0!

120	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja (121+122+123)	319	0	0	0	0	#DIV/0!
121	815100	Zajmovi primljeni kroz državu	320	0	0	0	0	#DIV/0!
122	815200	Primici od inostranog zaduživanja	321	0	0	0	0	#DIV/0!
123	815300	Primici od domaćeg zaduživanja	322	0	0	0	0	#DIV/0!
124	823000	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (125+.....+130)	323	0	0	0	0	#DIV/0!
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz državu	324	0	0	0	0	#DIV/0!
126	823200	Vanjske otplate	325	0	0	0	0	#DIV/0!
127	823300	Otplate domaćeg pozajmljivanja	326	0	0	0	0	#DIV/0!
128	823400	Otplata unutrašnjeg duga	327	0	0	0	0	#DIV/0!
129	823500	Otplata duga po izdanim garancijama	328	0	0	0	0	#DIV/0!
130	823600	Otkup duga	329	0	0	0	0	#DIV/0!
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA (115 minus 124))	330	0	0	0	0	#DIV/0!
132		UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (95+113+131)	331	0	2.700.098	2.720.067	2.700.098	#DIV/0!
133		SINETIČKA KLASIFIKACIJA FUNKCIJA VLADE (COFOG) (134+143+149+156+166+173+180+187+194+203)	332	40.047.550	39.204.473	33.649.956	-843.077	97,9%
134	01	Opšte javne usluge (135+.....+142)	333	0	0	0	0	#DIV/0!
135	011	Izvršni i zakonodavni organi, finansijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	334	0	0	0	0	#DIV/0!
136	012	Strana ekonomska pomoć	335	0	0	0	0	#DIV/0!
137	013	Opće usluge	336	0	0	0	0	#DIV/0!
138	014	Osnovno istraživanje	337	0	0	0	0	#DIV/0!
139	015	liR Opće javne usluge	338	0	0	0	0	#DIV/0!
140	016	Opće javne usluge n. k.	339	0	0	0	0	#DIV/0!
141	017	Transakcije vezane za javni dug	340	0	0	0	0	#DIV/0!
142	018	Transferi općeg karaktera između različitih nivoa vlasti	341	0	0	0	0	#DIV/0!
143	02	Obrana(144+.....+148)	342	0	0	0	0	#DIV/0!
144	021	Vojna odbrana	343	0	0	0	0	#DIV/0!
145	022	Civilna odbrana	344	0	0	0	0	#DIV/0!
146	023	Inostrana vojna pomoć	345	0	0	0	0	#DIV/0!
147	024	liR Odbrana	346	0	0	0	0	#DIV/0!
148	025	Odbrana n. k.	347	0	0	0	0	#DIV/0!

149	03	Javni red i sigurnost (150+.....+155)	348	0	0	0	0	#DIV/0!
150	031	Policijske usluge	349	0	0	0	0	#DIV/0!
151	032	Usluge protivpožarne zaštite	350	0	0	0	0	#DIV/0!
152	033	Sudovi	351	0	0	0	0	#DIV/0!
153	034	Zatvori	352	0	0	0	0	#DIV/0!
154	035	liR Javni red i sigurnost	353	0	0	0	0	#DIV/0!
155	036	Javni red i sigurnost n. k.	354	0	0	0	0	#DIV/0!
156	04	Ekonomski poslovi (157+.....+165)	355	0	0	0	0	#DIV/0!
157	041	Opći ekonomski, komercijalni i poslovi po pitanju rada	356	0	0	0	0	#DIV/0!
158	042	Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov	357	0	0	0	0	#DIV/0!
159	043	Gorivo i energija	358	0	0	0	0	#DIV/0!
160	044	Rudarstvo, proizvodnja i izgradnja	359	0	0	0	0	#DIV/0!
161	045	Transport	360	0	0	0	0	#DIV/0!
162	046	Komunikacije	361	0	0	0	0	#DIV/0!
163	047	Ostale industrije	362	0	0	0	0	#DIV/0!
164	048	liR Ekonomski poslovi	363	0	0	0	0	#DIV/0!
165	049	Ekonomski poslovi n. k.	364	0	0	0	0	#DIV/0!
166	05	Zaštita životne sredine (167+.....+172)	365	0	0	0	0	#DIV/0!
167	051	Upravljanje otpadom	366	0	0	0	0	#DIV/0!
168	052	Upravljanje otpadnim vodama	367	0	0	0	0	#DIV/0!
169	053	Smanjenje zagađenosti	368	0	0	0	0	#DIV/0!
170	054	Zaštita raznovrsnosti flore i faune i zaštita krajolika	369	0	0	0	0	#DIV/0!
171	055	liR Zaštita životne sredine	370	0	0	0	0	#DIV/0!
172	056	Zaštita životne sredine n. k.	371	0	0	0	0	#DIV/0!
173	06	Stambeni i zajednički poslovi (174+.....+179)	372	0	0	0	0	#DIV/0!
174	061	Stambeni razvoj	373	0	0	0	0	#DIV/0!
175	062	Razvoj zajednice	374	0	0	0	0	#DIV/0!
176	063	Vodosnabdijevanje	375	0	0	0	0	#DIV/0!
177	064	Ulična rasvjeta	376	0	0	0	0	#DIV/0!
178	065	liR Stambeni i zajednički poslovi	377	0	0	0	0	#DIV/0!
179	066	Stambeni i zajednički poslovi n. k.	378	0	0	0	0	#DIV/0!

180	07	Zdravstvo (181+.....+186)	379	40.047.550	39.204.473	33.649.956	-843.077	97,9%
181	071	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	380	5.080.000	5.076.835	4.304.600	-3.165	99,9%
182	072	Vanbolničke usluge	381	11.671.750	11.651.324	9.160.720	-20.426	99,8%
183	073	Bolničke usluge	382	17.390.000	17.321.470	14.309.004	-68.530	99,6%
184	074	Usluge zdravstvene zaštite	383	2.438.400	2.277.704	1.723.319	-160.696	93,4%
185	075	liR Zdravstvo	384	223.000	223.000	193.000	0	100,0%
186	076	Zdravstvo n. k.	385	3.244.400	2.654.140	3.959.313	-590.260	81,8%
187	08	Rekreacija, kultura i religija (188+.....+193)	386	0	0	0	0	#DIV/0!
188	081	Usluge sporta i rekreacije	387	0	0	0	0	#DIV/0!
189	082	Usluge kulture	388	0	0	0	0	#DIV/0!
190	083	Usluge emitiranja i izdavaštva	389	0	0	0	0	#DIV/0!
191	084	Religijske i druge zajedničke usluge	390	0	0	0	0	#DIV/0!
192	085	liR Rekreacija, kultura i religija	391	0	0	0	0	#DIV/0!
193	086	Rekreacija, kultura i religija n. k.	392	0	0	0	0	#DIV/0!
194	09	Obrazovanje (195+.....+202)	393	0	0	0	0	#DIV/0!
195	091	Predškolsko i osnovno obrazovanje	394	0	0	0	0	#DIV/0!
196	092	Srednje obrazovanje	395	0	0	0	0	#DIV/0!
197	093	Obrazovanje poslije srednje škole koje nije visoko obrazovanje	396	0	0	0	0	#DIV/0!
198	094	Visoko obrazovanje	397	0	0	0	0	#DIV/0!
199	095	Obrazovanje koje nije definirano nivoom	398	0	0	0	0	#DIV/0!
200	096	Pomoćne usluge obrazovanju	399	0	0	0	0	#DIV/0!
201	097	liR Obrazovanje	400	0	0	0	0	#DIV/0!
202	098	Obrazovanje n. k.	401	0	0	0	0	#DIV/0!
203	10	Socijalna zaštita (204+.....+212)	402	0	0	0	0	#DIV/0!
204	101	Bolest i hendikepiranost	403	0	0	0	0	#DIV/0!
205	102	Starost	404	0	0	0	0	#DIV/0!
206	103	Nasljednici	405	0	0	0	0	#DIV/0!
207	104	Porodica i djeca	406	0	0	0	0	#DIV/0!
208	105	Nezaposlenost	407	0	0	0	0	#DIV/0!
209	106	Stanovanje	408	0	0	0	0	#DIV/0!
210	107	Socijalno isključenje n. k.	409	0	0	0	0	#DIV/0!
211	108	liR Socijalna zaštita	410	0	0	0	0	#DIV/0!
212	109	Socijalna zaštita n. k.	411	0	0	0	0	#DIV/0!

U Livnu,

Certificirani računovođa: Ivan Tadić

M.P.

Rukovodilac :

Mate Radoš

Dana: 16.02.2024.

Broj dozvole: CR-6594/5

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

MIN.RADA, ZDRAVSTVA, SOCIJALNE SKRBI I PROGNAJIB HBŽ
Nadležno ministarstvo

ZAVOD ZA ZDRASTVENO OSIGURANJE HBZ LIVNO
Potrošačka jedinica - glava

Livno
Sjedište potrošačke jedinice

Obrazac BS

4281004850002

Identifikacioni broj

84.30

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

0

Organizacioni broj

0

Operativni broj

0

Funkcionalni kod

0

Fond

Pojedinačni obrasci:

Konsolidovani obrasci:

BILANS STANJA
na dan 31.12.2023. godine

- u KM -

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	1	2	3	4	5	6
		I AKTIVA				
2	100000+ 200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3 do 10)	001	14.469.688	11.391.732	127,02
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	13.577.500	10.913.977	124,40
4	120000	Vrijednosni papiri	003			
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	889.850	473.478	187,94
6	140000	Kratkoročni plasmani	005			
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006			
8	210000	Zalihe materijala i robe	007			
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008			
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009	2.338	4.277	54,66
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	641.320	532.868	120,35
12	011000	Stalna sredstva	011	1.461.432	1.208.003	120,98
13	011900	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	012	820.112	675.135	121,47
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12-13)	013	641.320	532.868	120,35
15	020000	Dugoročni plasmani	014			
16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015			
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15-16)	016			
18	031000	Vrijednosni papiri	017			
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	018			
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (18-19)	019			
21	09	Dugoročna razgraničenja	020			
22		UKUPNA AKTIVA (2+11) = 41	021	15.111.008	11.924.600	126,72

* 1 0 7 4 0 4 5 1 9 5 5 3 2 1 *

str. 1 od 2

Kontrolni broj: 10740451955321

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	2	3	4	5	6	
23		II PASIVA				
24	300000	A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25 do 30)	022	5.433.095	5.859.503	92,72
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	4.221.971	5.077.985	83,14
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024			
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025			
28	340000	Obaveze prema zaposlenicima	026	171.086	142.561	120,01
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	027			
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	1.040.038	638.957	162,77
31	400000	B. Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029			
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030			
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031			
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032			
35	500000	C. Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39-40)	033	9.677.913	6.065.097	159,57
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	641.320	532.868	120,35
37	520000	Ostali izvori sredstava	035	804.266		
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036	2.045.351	2.045.351	100,00
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037	6.186.976	3.486.878	177,44
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad приходima	038			
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	15.111.008	11.924.600	126,72

Livno, 14.02.2024.
Mjesto i datum

TADIĆ (ANTE) IVAN
Certifikovani računovođa

MATE RADOŠ
Rukovodilac

CR-6594/5
Broj dozvole

M.P.

063/343-687
Kontakt

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINEMIN.RADA, ZDRAVSTVA, SOCIJALNE SKRBI I PROG N ANIH HBŽ
Nadležno ministarstvoZAVOD ZA ZDRASTVENO OSIGURANJE HBZ LIVNO
Potrošačka jedinica - glavaLivno
Sjedište potrošačke jedinice4281004850002 *
Identifikacioni broj
84.30
Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti
0
Organizacioni broj
0
Operativni broj
0
Funkcionalni kod
0
Fond
Pojedinačni obrasci:
Konsolidovani obrasci:

154757182343

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
Period izvještavanja od 1.1.2023. do 31.12.2023. godine

- u KM -

Redni broj	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos
1	2	3	4	
		I NOVČANI PRIMICI		
1		Prihodi (od 2 do 6)	450	41.889.280
2	710000	Prihodi od poreza	451	39.314.407
3	720000	Neporezni prihodi	452	849.873
4	730000	Tekući transferi (transferi i donacije)	453	1.725.000
5	740000	Kapitalni transferi	454	
6	770000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	455	
7		Kapitalni primici i transferi (redni broj 8)	456	
8	811000	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	457	
9		Finansiranje (10+11+12)	458	
10	813000	Primici od finansijske imovine	459	
11	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja	460	
12	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja	461	
13		UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1+7+9)	462	41.889.280
14		II NOVČANE ISPLATE		
15		Rashodi (od 16 do 21)	463	39.163.042
16	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	464	1.774.258
17	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	465	165.856
18	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	466	35.528.799
19	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	467	1.694.129
20	615000	Kapitalni transferi	468	
21	616000	Izdaci za kamate	469	
22		Kapitalni izdaci (redni broj 23)	470	62.715
23	821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	471	62.715
24		Finansiranje (25+26)	472	
25	822000	Izdaci za finansijsku imovinu	473	
26	823000	Izdaci za otplate dugova	474	
27		UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15+22+24)	475	39.225.757
28		NETO NOVČANI PRIMICI/ISPLATE (13 minus 27) ili (27 minus 13)	476	2.663.523
29		SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	477	10.913.977
30		SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28+29)	478	13.577.500

Livno, 14.02.2024.
Mjesto i datumTADIĆ (ANTE) IVAN
Certifikovani računovođaMATE RADOŠ
RukovodilacCR-6594/5
Broj licence

M.P.

063/343-687
Kontakt

Kontrolni broj: 154757182343

str. 1 od 1

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO
OSIGURANJE HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE
(memorandum pravnog lica)

Datum: 23.07.2024.

Broj: 01-11-37-2242/24

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI-ja 2580) daje se u vezi s vašom finansijskom revizijom **Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije** za 2023. godinu, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu s posebnim propisima Federacije BiH za budžetske korisnike o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazane u finansijskim izvještajima **Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije** u svim značajnim aspektima usklađene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvređivanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova proveli smo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupili smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane u finansijskim izvještajima.

Omogućili smo vam:

- pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;
- pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku, pokrenutim protiv **Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije** i koje je pokrenuo **Zavod za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije** i procjenu ishoda tih sporova;
- pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnanja i isplate po tim osnovama;
- dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije;
- neograničen pristup osobama u **Zavodu za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije** za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu uticati na subjekt, a uključuju:
 - rukovodstvo;
 - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
 - ostale, gdje prevara može imati značajan učinak na finansijske izvještaje.

